

Modernizácia trate sa má skončiť 12. septembra

Električka odíde v máji

Text: Lucia Marcinátová

Dúbravčanov čakajú v súvislosti s modernizáciou trate výluka električiek a aj obmedzenia na cestách.

Na konci februára spustili, teraz odstavia. Električka sa v Dúbravke počas modernizácie Dúbravsko-karľaveskej radiály dlho nezdržala. Nová výluka je naplánovaná od mája a trvať má až do septembra. „Pred nami je tretia etapa v úseku od tunela po Molecovu, ktorá by sa mala začať podľa plánu už 2. mája,“ povedal Peter Bubla, hovorca hlavného mesta. „V súčasnosti prebiehajú práce na rekonštrukcii výhybky pri tuneli a tiež práce na rozširovaní komunikácie Karľaveskej a Námestia generála Svobodu. Realizuje sa interiér podchodov Borská a Damborského.“

Pre Dúbravčanov to znamená odstavenie električiek a prestup na náhradnú autobusovú linku - X-ku pod Mostom SNP.

Hoci mesto počas marca avizovalo stopnutie prác na trati v súvislosti s novým koronavírusom, zastavenie nakoniec netrvalo dlho. Hovorca hlavného mesta tvrdí, že finálny termín dokončenia trate stále platí. Je ním 12. september 2020.

Okrem výluky električiek čakajú Dúbravčanov v súvislosti s traťou aj obmedzenia na cestách počas rekonštrukcie podchodu Damborského.

Individuálna aj hromadná doprava na ulici M. Sch. Trnavského by sa mala meniť v máji, obmedzenia majú prebiehať na etapy – najskôr v smere z centra do Dúbravky a potom naopak. Hovorca tvrdí, že k obmedzeniam príde po zastavení premávky električiek. „Presný dátum je v procese prípravy s policajným zborom, ktorý sa k uzávierke vyjadruje.“

Miestna knižnica rozváža knižky čitateľom

Ulicami jazdí knižný kuriér

Vyhľadať v online katalógu, alebo si nechať poradiť knihovníčkou, objednať mailom či telefonicky a potom už len počkať na knižného kuriéra. V apríli začal jazdiť na motorke po mestskej časti. Na jeho svietivej veste jasný nápis Knižný kuriér a logo Dúbravky. Mestská časť touto formou spustila požičiavanie kníh z miestnej knižnice na Sekurisovej. Knižnica bola v súvislosti s opatreniami na zabránenie šírenia nového koronavírusu zatvorená, knihovníčky sa venovali revízii knižného fondu. „Naši čitatelia si v špeciálnom režime môžu požičať knihy z oddelení beletrie a detskej literatúry,“ približuje Ľubo Navrátil, vedúci oddelenia kultúry v Dúbravke. „Na oddelení odbornej literatúry pokračuje revízia knižného fondu.“

Knižky vyhľadajú čitatelia v online katalógu (<http://kniznica.dubravka.sk/katalog>) a mailom na kniznica@dubravka.sk pošlú meno autora a názov literárneho diela, pripoja tiež svoje meno, adresu a telefón. Čitatelia, ktorí nemajú možnosť hľadať v našom katalógu, môžu volať priamo na číslo 02/64363105 a vysvetliť knihovníčke, o aké knižky by mali záujem. V jednej zásielke si môžu vybrať najviac päť kníh. Knihovníčky následne pripravujú hygienicky zabalený zalepený balíček, ktorý do troch

pracovných dní doručí knižný kuriér. Požičané knihy sa budú vracieť podľa pokynov knižnice.
(lum)

Koronavírus ovplyvní asi aj parkovaciu politiku či hody

Pre vírus som šil na stroji

Zhovárala sa: Lucia Marcinátová

Financovanie musíme nastaviť tak, aby sme pokrývali základné potreby ľudí. Hovorí starosta MARTIN ZAŤOVIČ. Odhaduje, že Dúbravka bude mať možno aj o milión eur menej. Menej peňazí tak pôjde na projekty, rozvoj.

Ako zmenila korona váš pracovný život? Okrem starostu ste aj kuriérom, spolu s manželkou Zdenkou roznášate potravinovú pomoc, rúška.

Korona zmenila život asi každému z nás. Či už v domácnosti, alebo v pracovnej oblasti. Život však ide ďalej a my sa musíme prispôbiť. Keďže sme s manželkou rodinne založení, v dnešnej dobe nám chýba osobný kontakt s našimi rodičmi, súrodencami a celou rodinou. Rodičom síce pomáhame s nákupmi, dennodenne im voláme, ale predsa je to iné. Tešíme sa, keď to všetko pominie a opäť bude môcť byť celá rodina spolu. Práca na úrade sa mi zmenila najmä v tom, že mám menej osobných stretnutí, viac vecí riešim elektronicky. Priznám sa, že priamy kontakt s ľuďmi mi chýba. Riešime aj iné problémy ako predtým. Často sa spájajú s novým koronavírusom. Zamýšľame sa a riešime aj to, komu pomôcť a ako.

Na internete sme videli vaše video, ako ste šili rúška. Prezradte, ako šlo ušitie prvého?

Keď som bol malý, moja mama šila na stroji a párkrát som to skúšal aj ja, no bola to skôr hra. Potom dlho nič a teraz opäť. Inšpirovala ma moja manželka Zdenka, ktorá začala šiť rúška. Chcel som si to vyskúšať. Podarilo sa mi vďaka jej pomoci ušiť jedno rúško. Je jedinečné a jediné na svete svojho druhu a možno raz bude aj v múzeu (smiech). Manželka ušila a rozdala už takmer 100 rúšok.

S manželkou ste pred veľkonočnými sviatkami roznášali aj potravinovú pomoc k seniorom. Ako sa ju podarilo získať a pripraviť balíčky?

Oslovil som listom rôzne spoločnosti, ktorých činnosť súvisí s Dúbravkou. Som rád, že sa mi postupne ozývajú a ponúkajú rôzne formy pomoci. A nielen tie, ale mnohí dúbavskí podnikatelia ma oslovili z vlastnej iniciatívy a pýtali sa, ako môžu pomôcť. Takto sme získali jednorazové rúška a rukavice, materiál na šitie rúšok a aj 50 potravinovo-hygienických balíčkov, ktoré sme rozniesli sociálne slabším a osamelo žijúcim seniorom. Veľmi ma potešila aktivita mnohých Dúbravčanov, ktorí sa rozhodli venovať svoj voľný čas na pomoc ostatným. Vznikla komunita dúbavských žien, ktoré šili rúška. Neskôr sa k nim pridali aj učiteľky a zamestnanci z materských a základných škôl. Okrem šitia rúšok sa mnohí podujali pomôcť napríklad s rozvozom jedla, nákupmi či odvozom do nemocnice. Všetkým by som chcel aj touto cestou zo srdca veľmi pekne poďakovať.

Dúbravka má viac než 6400 seniorov starších než 70 rokov, denné centrá sú zatvorené, darí sa ostať v spojení s touto komunitou?

Naše sociálne oddelenie, ako sa vraví, pracuje na plný plyn. Sme v pravidelnom spojení s dennými centrami, Radou seniorov v Dúbravke, miestnym spolkom Slovenského Červeného kríža. Som vďačný

za to, že medzi sebou komunikujú, pomáhajú si. Opatrovateľská služba funguje a zriadili sme aj Linku pomoci pre seniorov. Za to, že stíhame zabezpečovať pomoc pre túto najohrozenejšiu skupinu, patrí veľká vďaka aj všetkým Dúbravčanom a ich priateľom, ktorí akýmkoľvek spôsobom pomáhajú.

Nový koronavírus má nielen zdravotné následky, hrozby, dopad bude aj ekonomický. Dá sa povedať, predpokladať ako sa šetrenie dotkne mestskej časti. Padli už šetriace návrhy?

Samozrejme, aj naša mestská časť už pracuje na návrhu šetriaceho ekonomického režimu. Počítame s prepadom príjmov za rok 2020 viac ako milión eur. Návrh úpravy rozpočtu a s ním spojené ďalšie opatrenia budeme prerokovávať s miestnymi poslancami a schvaľovať na zastupiteľstve.

Čo je príčinou poklesu o milión eur? Sú to dane?

Rozpočet mestskej časti tvoria najmä dane z príjmov fyzických osôb a dane z nehnuteľností. Od začiatku mimoriadnej situácie a zatvorenia škôl muselo zostať množstvo zamestnancov doma s deťmi na OČR a množstvo ďalších zamestnancov muselo nastúpiť na PN-ky z dôvodu karanténnych opatrení. Navyše sa predpokladá, že to prinesie aj veľa nezamestnaných. S týmito všetkými negatívnymi dopadmi je priamo spojený nižší výber daní z príjmu fyzických osôb.

Spomínali sa rozvojové projekty, ktoré budú musieť počkať?

Ako som spomínal, predpokladaný výpadok príjmov pre Dúbravku bude viac než milión eur. Až po júnovom zastupiteľstve, keď budeme schvaľovať zmenu rozpočtu, budeme vedieť, ktoré väčšie projekty presunieme na ďalšie roky. Dúfam, že sa nám aj tak podarí postupne plniť naše sľuby a robiť tak Dúbravku krajšou. Bude to síce náročnejšie a zdĺhavejšie, no nevzdáme to. Rád by som preto požiadal Dúbravčanov o pochopenie a trpezlivosť.

Môžeme napriek tomu všetkému povedať, čo čaká Dúbravku tento rok? Hovorilo sa o premene verejného priestoru na Hanulovej.

Verím, že tento rok zrealizujeme projekty z externých zdrojov, napríklad zateplenie strechy na materskej škole, rekonštrukcia školskej telocvične, revitalizácia verejného priestoru na Hanulovej, opravy komunikácií, realizácia spomaľovacích ostrovčekov na ulici Pri kríži. V spolupráci s magistrátom budeme naďalej pracovať na projektoch verejných priestranstiev. Z našich zdrojov, okrem pravidelných udržiavacích prác, pokračujeme v opravách ciest a chodníkov, maľovaní materských škôl, rekonštrukcii niekoľkých školských kuchýň, telocviční. Pokračujeme v letnej a zimnej údržbe a vo výsadbe stromov.

Spomínala sa tiež výstavba nových parkovacích miest a parkovacia politika.

Ešte pred Veľkou nocou sme mali v pláne spočítavanie áut v Dúbravke. S príchodom korony sa však situácia zmenila a prieskum v teréne by nebol pre rôzne obmedzenia výpovedný. Musíme s tým počkať na odznenie vírusu. Na parkovacia politiku však chceme byť pripravení, a preto budeme pokračovať vo vytváraní parkovacích miest a „upratovať“ autá na verejných priestoroch.

Rokujete a riešite problémy aj s miestnymi poslancami?

S poslancami som v spojení. Pravidelne im posielam informácie, voláme si alebo píšeme. Poslanci sa aktívne zapájajú do pomoci Dúbravke, napríklad roznášanie rúšok Dúbravčanom, či čítanie príbehov deťom prostredníctvom Dúbravskej televízie. Miestne zastupiteľstvo by malo zasadať koncom júna.

Prebiehajú pravidelné porady krízového štábu v Dúbravke, starostovia sú asi súčasťou podobných porád v hlavnom meste. Avizovalo už hlavné mesto stopnutie niektorých projektov či prác, ktoré sa dotknú aj Dúbravky?

Krízový štáb v Dúbravke zasadá raz za týždeň. Minimálne raz za týždeň máme online poradu bratislavských starostov s primátorom. Navzájom sa informujeme o situácii v meste a pomáhame si riešiť problémy. Som rád, že sme vo väčšine prípadov jednotní. Hlavné mesto aj mnohé mestské časti naznačili, že nebudú realizovať niektoré väčšie projekty, oslabia letnú údržbu, bude sa menej kosiť. Problémom nie sú len financie, ale aj pracovná sila. Mnoho ľudí je na dlhodobých PN či OČR.

Úrad je zatvorený navonok, no vnútri sa pracuje. Ako funguje?

Úrad funguje takmer v normálnom režime. Rozdiel je len ten, že ľudia ho nenavštevujú osobne ako v bežnom režime. Väčšina zamestnancov chodí do práce, vybavujú žiadosti, komunikujú mailom a telefonicky. Oddelenie sociálnych vecí a zdravotníctva sa stará najmä o dúbavských seniorov. Oddelenie životného prostredia zabezpečuje denne starostlivosť o zeleň, zalievanie, kosenie, likvidácia odpadov a vysýpanie smetných košov. V Dúbravke krásne zakvitli tulipány, kvety, stromy. Na materských a základných školách prebieha riadne zápis detí. Zamestnanci stavebného úradu chodia na obhliadky, pripravujú rozhodnutia, povolenia, podobne aj oddelenie územného rozvoja si plní svoje úlohy. Hospodárska správa sa stará o údržbu budov, ekonomické oddelenie rieši najmä otázky spojené s nájmi, daňami. Organizačné oddelenie sa pripravuje aj na sčítanie obyvateľov a budov, ktoré nás čaká už tento rok. Všetkým je na pomoci právne oddelenie. Podateľňa je otvorená pre občanov v obmedzených hodinách každý deň. V Dome kultúry Dúbravka prebieha maľovanie, drobné opravy, v knižnici revízia knižného fondu, rozbehli sme knižného kuriéra, Dúbavské múzeum pracuje na digitalizácii fotografií a starých materiálov. Chcem sa poďakovať aj zamestnancom, že robia aj v tejto situácii.

Verejné podujatia sú predbežne zrušené do 30. júna, čo Kultúrne leto, prípadne Dúbavské hody, môžu mať Dúbavčania nádej, že sa stretneme na koncerte vonku?

Kultúra a šport ľudí zblížujú, môžu sa pri nich odreagovať od každodenných stresov. V Dúbravke je počas roka mnoho podujatí, ktoré obyvatelia radi navštevujú, a preto je mi ľúto, že vírus nám ich znemožňuje organizovať. Aj keď vláda postupne uvoľňuje opatrenia, mám obavu, že bude ohrozená naša najväčšia kultúrna akcia, založená na kresťanskom základe, Dúbavské hody. Na prvom mieste je však zdravie obyvateľov. Verím, že po odznení vírusu Dúbravka opäť ožije športovými, kultúrnymi, či inými spoločenskými podujatiami. Budeme sa stretávať, diskutovať a relaxovať. Zatiaľ sa snažíme priniesť kultúru obyvateľom iným spôsobom, napríklad stream koncertami z Domu kultúry Dúbravka alebo live koncertami nazvanými Umenie pod oknami. Som rád, že vláda pomaly umožňuje ľuďom športovať, postupne sa budú zapíňať naše dúbavské športoviská. Aj to ľuďom dodá nádej...

Rozniesli balíčky pomoci

Začalo sa to listom starostu Martina Zaťoviča obchodným reťazcom, pokračovalo darmi a prípravou balíčkov pomoci. Mestská časť roznášala pred veľkonočnými sviatkami potravinové balíčky z produktov spoločnosti Billa sociálne slabším Dúbavčanom. Podobne pred sviatkami rozniesli starosta spolu s manželkou Zdenkou Zaťovičovou a viceprimátorom Jurajom Káčerom dary od ďalších obchodných reťazcov – dobroty z Kauflandu a ovocie od spoločnosti Boni Fructi do seniorských zariadení v mestskej časti.

Pošli seniorovi tašku s nákupom

Opustenie bytu v čase nákazy COVID-19 môže pre seniorov znamenať ohrozenie. Bratislavská arcidiecézna charita prišla s projektom Pošli tašku. Ak máte v okolí osamelého seniora, posuňte mu číslo 02/442 50 374, informujte ho, že projekt mu vie zabezpečiť nákup.

Nosene rúška má výnimky

Nosiť rúško je povinnosť, platia však výnimky. Vzťahujú sa na deti do 2 rokov veku, ľudí s poruchami autistického spektra, ľudí v uzavretom vozidle, ak sú všetci v aute zo spoločnej domácnosti, vodičov verejnej dopravy, ktorí sú sami v uzavretej kabíne oddelene od ostatného priestoru určeného na prepravu osôb, ľudí zo spoločnej domácnosti pri pobyte v prírode, ak je ich vzdialenosť od iných osôb minimálne 20 metrov, osoby nežijúce spolu pri pobyte v prírode, ak ich vzdialenosť je minimálne 20 metrov.

Bohoslužby a omše v DT

Počas opatrení v súvislosti so šírením nového vírusu pomáha aj Dúbravská televízia. Vysiela katolícku omšu z Kostola Ducha Svätého a aj bohoslužby z Evanjelického domu v Dúbravke. DT možno sledovať cez SWAN, Orange, Magio, na www.dubravskatv.sk či cez youtube.

Ďakujeme všetkým, ktorí pomáhajú

Zástupcovia spoločnosti Veolia Energia Slovensko, a. s., odovzdali starostovi Martinovi Zaťovičovi štyritisíc jednorazových chirurgických rúšok, ktoré sú určené na ochranu zdravia Dúbravčanov pred koronavírusom. Darov, ktoré slúžia a potešia, bolo a je viac. Mestská časť tiež ďakuje spoločnostiam ITB a Dream nails za ochranné rúška a rukavice, spoločnosti Billa Slovensko za potraviny pre seniorov. Dobrovoľníckam, riaditeľkám, učiteľkám škôl, ktoré šili rúška, a každému, kto pomáha v náročnej situácii.

Pekníčka otvorila brány

Vrámci prvej fázy uvoľňovania opatrení v súvislosti s novým koronavírusom otvorila mestská časť Park Pekníkova. Podľa usmernení Úradu verejného zdravotníctva môžu byť otvorené vonkajšie športoviská len na bezkontaktné športy – napríklad tenis, bedminton, golf či petang.

Ako povedať stop podvodníkom, čo dodržiavať

Nikoho nepúšťajte do bytu

Súčasná situácia, ktorá súvisí so šírením nového koronavírusu, núti najmä staršiu generáciu zostať čo najviac doma za zatvorenými dverami. Vo svoj prospech sa to pokúšajú zneužiť rôzni podvodníci. Ich konanie by mohlo dôverčivých seniorov pripraviť o značnú časť majetku i o celoživotné úspory.

Akýmsi pomocníkom i prevenciou pri takýchto situáciách zároveň by mal byť Národný projekt Zlepšenie prístupu obetí trestných činov a vytvorenie kontaktných bodov pre obeť. Realizuje ho odbor prevencie kriminality kancelárie ministra vnútra a podporuje Európsky sociálny fond. V rámci neho distribuujú leták s radami a odporúčaniami, ktoré môžu pomôcť seniorom predísť podvodom.

„Do domácnosti nie je vhodné púšťať cudzích,“ hovorí Miroslav Schlesinger, koordinátor na regionálnej úrovni Bratislava z odboru prevencie kriminality kancelárie ministra vnútra. Vysvetľuje, že seniorom môžu podvodníci tvrdiť napríklad aj to, že ich prišli zmerať či vyšetriť v súvislosti s koronavírusom.

„Pokiaľ by sa niečo také dialo, je potrebné to oznámiť na polícii, alebo sa informovať na miestnom úrade, či niečo také organizuje, ale v súčasnej dobe také niečo neexistuje.“

Schlesinger upozorňuje aj na objednávanie tovaru cez internet. Podstatné je vybrať si obchod, ktorý je spoľahlivý. „Treba si overiť, či tá firma naozaj existuje. Môže sa tiež stať, že seniorom prídu ponúknuť podpísať výhodnú zmluvu v tomto čase a že je to výhodná zmluva iba pre seniorov. V takýchto prípadoch môžeme povedať, že s veľkou pravdepodobnosťou ide o podvod.“

Ak by sa niekto stal obeťou podvodu, môže kontaktovať linku 158, alebo informačnú kanceláriu Pre obeť trestných činov na Tomášikovej ulici na klientskom centre. V prípade Bratislavy je možné volať na číslo 0961/046 014 a k dispozícii je aj internetová stránka www.prevenciakriminality.sk. Kancelária vie s obeťami trestných činov komunikovať aj prostredníctvom online podpory – live chatu. (rol)

Ministerstvo vnútra odporúča:

Ak vám niekto zazvoní alebo zaklope na dvere, pozrite sa cez „kukátko“ alebo z okna. Ak je za dverami neznáma osoba, pred otvorením sa spýtajte, v akej veci prichádza.

Ak vás niekto osloví s tým, že vám zmeria tlak alebo teplotu a vykoná test na vírus, buďte obozretní. Môže ísť o podvodníka, ktorý si za falošný test vypýta finančnú hotovosť.

Ak vám niekto ponúkne nákup potravín alebo inú pomoc, ktorá vyžaduje odovzdanie vašich peňazí alebo platobnej karty, overte si, či ide o aktivitu mesta, v ktorom žijete.

Ak vám niekto ponúkne podomový predaj rúšok, dezinfekcie a podobne, nepristúpte na kúpu. Môže ísť o podvod s predraženou cenou a falošnými či nekvalitnými prípravkami.

Ak vás neznáma osoba presviedča, aby ste podpísali „výhodnú“ zmluvu, ktorej nerozumiete, alebo neviete, o čo v nej ide, s najväčšou pravdepodobnosťou ide o podvod.

Ak dostanete e-mail, v ktorom je uvedené, že môžete veľmi výhodne zhodnotiť svoje peniaze, vziať si úver s nízkym úrokom, zmeniť banku, overte si túto informáciu.

Buďte opatrní pri online objednávkach, najmä ak ide o v súčasnosti žiadaný tovar (rúška, dezinfekciu atď.). Ak si nie ste istí, požiadajte o názor osoby, ktorým dôverujete.

Ak budete svedkami takéhoto alebo podobného konania, neváhajte volať políciu 158.

Prevencia kriminality - 0961/046 014 (Po - pia: 7:30 - 15:30 hod.)

Dezinfekcia vonku je skôr psychologická

Mestská časť dezinfikovala svoje budovy. Hlavné mesto sa zameralo na zastávky a okolie zariadení sociálnych služieb.

Petržalka dezinfikuje lavičky, mobiliár, verejné priestory. Tlačová správa s týmto oznamom z najväčšieho sídliska vzbudila otázky, reakcie obyvateľov. Má takáto dezinfekcia a čistenie zmysel a efekt? Odpoveď sme hľadali na Regionálnom úrade verejného zdravotníctva Bratislava.

Zástupkyňa regionálneho hygienika Jindra Holíková hovorí, že dezinfekcia v exteriéroch má krátkodobé účinky a jej význam je skôr psychologický.

„Pokiaľ obyvatelia používajú odporúčané rukavice a po návrate domov si dobre umyjú ruky, riziko prenosu vírusu je prakticky nulové.“

Dezinfekcia má podľa odborníčky význam na dotykových plochách v interiéroch. Napríklad v bytových domov sú to kľučky, madlá, výtahové gombíky. Takúto dezinfekciu je vraj vhodné robiť denne. V rámci pravidelnej deratizácie mestská časť Bratislava-Dúbravka aj dezinfikovala objekty. Išlo o budovy všetkých materských škôl, Dúbravské múzeum, miestny úrad, knižnicu, Dom kultúry Dúbravka, Kultúrne centrum Fontána a denné centrá seniorov. Hlavné mesto pravidelne dezinfikuje v nočných hodinách okolie zariadení sociálnych služieb – v Dúbravke na uliciach Pri kríži, Hanulova, Sekurisova.

(lum)

Kontajnery len po okraj

Veľkokapacitné kontajnery v Dúbravke môžu byť v súvislosti so šírením nového koronavírusu v súčasnosti pristavované len pri dodržiavaní prísnejších pravidiel. Môžu byť naplnené len po okraj a žiaden odpad nesmie byť uložený mimo kontajnera. Takéto pravidlá určil dodávateľ. Počas marca však odpad ležal aj na ploche pri kontajneri. Ignorovanie týchto pravidiel môže v budúcnosti ohroziť túto službu. OLO otvorilo v apríli aj zberný dvor na Ivanskej ceste, pri návšteve sú povinné rúško a rukavice.

Čistia, kosia, maľujú

Práce v uliciach a lokalitách mestskej časti prebiehajú naplno. Okrem pravidelného čistenia a postupného kosenia Dúbravky, natierali terénni zamestnanci oddelenia životného prostredia zábradlie na Plachého ulici, dokončovali výmenu piesku na detských ihriskách.

Mhd v špeciálnom režime

Od 20. apríla jazdí MHD v úspornom režime. Dopravný podnik zmenou reagoval na pokles počtu cestujúcich. Špeciálny režim „Pracovný deň (COVID-19)“ sa dotkol predĺženia intervalov električkových a trolejbusových liniek. Linky, ktoré majú v cestovných poriadkoch uvedený stĺpec „školské prázdniny“,

v pracovných dňoch naďalej premávajú podľa prázdninových cestovných poriadkov. Ostatné v pracovných dňoch premávajú podľa odchodov uvedených stĺpci „Pracovné dni“, resp. „Pracovné dni (COVID-19)“.

Zavlažovacie vaky pre stromy

Viac ako 100 vysadených stromov z minulej jesene potrebuje dostatok vlhky. Tie zavlažuje mestská časť aj pomocou takzvaných zavlažovacích vakov, ktoré inštaluje k mladým stromom. Vlaky obsahujú až 58 litrov vody a tá sa z nich postupne dostáva do celej koreňovej sústavy.

Dezinfekcia spoločných priestorov v panelákoch

Pozor na kľučky a výťahy

Dezinfekcia spoločných priestorov v bytových domoch je téma, ktorá zaujíma mnohých v súvislosti s vírusom COVID-19. Obrátili sme sa preto na kompetentné úrady a aj na správcovské spoločnosti.

Spoločné schodiská, výťahy, vstupné brány, haly, priestory bytových domov. Ich čistenie by malo zabezpečiť spoločenstvo vlastníkov bytov a nebytových priestorov, respektíve správca bytového domu.

„Dezinfekcia spoločných bytových priestorov má význam najmä formou kontaktného dezinfikovania plôch, ktorých sa obyvatelia dotýkajú - kľučky, držadlá, výťahové voliče a podobne. Takáto dezinfekcia je vhodná denne,“ hovorí MUDr. Jindra Holíková, zástupkyňa regionálneho hygienika. „Čo sa týka dezinfekcie striekaním, jej účinnosť nie je dlhodobá. Je vhodná najmä vo výťahoch, jej frekvenciu je možné odporučiť súbežne s upratovaním domu raz za týždeň. Aj pri bežnom upratovaní chodieb a schodísk je vhodné pridávať do vody dezinfekčné prostriedky podľa návodu na obaloch.“

Dotykové plochy

Stanovisko k danej téme vypracoval aj Odbor hygieny životného prostredia Úradu verejného zdravotníctva SR. Uvádza sa v ňom, že v prípade výskytu prípadu ochorenia COVID-19 v bytovom dome sa odporúča vykonávať v spoločných priestoroch obvyklé upratovanie s využitím vody a domácich čistiacich prostriedkov.

„Plochy a povrchy, ktorých sa osoby častejšie dotýkajú, napríklad kľučky, držadlá, dotykové plochy zábradlia schodiska, výťahy a podobne sa po vyčistení neutrálnym čistiacim prostriedkom odporúča dezinfikovať s využitím bežne dostupných dezinfekčných prostriedkov na báze 0,1% až 0,5% roztoku chlórnanu sodného. V prípade, ak by čistený povrch mohol byť takýmto prostriedkami poškodený, odporúča sa využitie 70% etanolu.“

Pri súčasnej epidemiologickej situácii je mimoriadne dôležité dbať na dodržiavanie dôkladnej hygieny rúk – časté umývanie mydlom a teplou vodou aspoň 20 sekúnd, prípadne použitím dezinfekčných prípravkov na ruky na báze min. 60% alkoholu, ak nie je voda a mydlo k dispozícii. Rovnako dôležité je nedotýkať sa tváre neumytými rukami.

O dezinfekcii rozhodujú vlastníci

Oslovili sme niektoré správcovské spoločnosti s otázkou, ako je to s dezinfekciou spoločných priestorov v bytových domoch v ich správe počas COVID19. Má správca povinnosť dezinfekcie?

Odpovedalo nám Správcovské bratislavské družstvo (ďalej SBD), v predmete činnosti má aj vykonávanie upratovacích prác. Tieto činnosti aj poskytuje pre bytové domy v správe, podľa zmlúv o výkone správy. SBD nemá oprávnenie na vykonávanie dezinfekčných činností a ani ich nevykonáva. V bytových domoch, v ktorých nadpolovičná väčšina všetkých vlastníkov rozhodla o potrebe takejto činnosti, má SBD zabezpečené dve firmy, ktoré vykonávajú dezinfekčné činnosti dodávateľsky, buď jednorazovo alebo opakovane.

„O takejto službe však vlastníci nerozhodli a ani nemáme indície, že by to chceli,“ informoval predseda družstva Koloman Černák.

„Väčšinou to nechávajú na vlastníkov, ale ja vnímam tento problém ako určité ohrozenie obyvateľov, ktoré je treba chápať aj ako bezprostredné, a preto by bolo rozumné zabezpečiť túto službu priamo správcom alebo spoločenstvom vlastníkov aj bez rozhodnutia vlastníkov,“ dodal JUDr. Mgr. Marek Perdík, predseda Združenia pre lepšiu správu bytových domov. (rol)

Spoločné priestory

prioritné čistenie - kľučky, držadlá, výťahové voliče, zábradlia - vhodné denne

v prípade výskytu COVID-19 v bytovom dome - dotykové plochy, kľučky, zábradlia, výťahy po vyčistení dezinfikovať prostriedkom na báze 0,1% až 0,5% roztoku chlórnanu sodného alebo 70% etanolom.

Ľu dom bez rúška hrozí pokuta

Určite ste ich aj vy videli. Bežali okolo vás v lese, viedli sa na bicykli. Ľudia bez rúšok, bez prekrytia dýchacích ciest. Nosiť rúško na verejnosti je pritom povinnosť a za jej nedodržanie hrozí pokuta.

Podľa výskumov by mali rúško nosiť aj bežci či cyklisti. Počas behania je vraj bezpečná vzdialenosť medzi bežcami, ktorí idú za sebou, až 10 a viac metrov. Odporúča sa preto športovať osamote či s dostatočným odstupom. „Ak policajt zistí, že niekto porušuje povinnosť nosiť rúško, upozorní ho na to a poučí, že sa dopúšťa priestupku, za ktorý hrozí pokuta až 1 659 eur,“ vysvetľuje Michal Slivka, hovorca Prezídia Policajného zboru SR. Polícia takého človeka zároveň vyzve, aby rúško na verejnosti používal.

Prerokovanie tohto priestupku je ale v kompetencii okresného úradu. Mestská polícia teraz vraj svoje hliadky a činnosť prispôsobila vyhlásenej mimoriadnej situácii v súvislosti s ohrozením verejného zdravia. Prioritne sa venujú kontrole dodržiavania mimoriadnych opatrení vydaných na spomalenie šírenia koronavírusu. Jedným z týchto opatrení je aj kontrola verejných priestranstiev, čiže tiež parkov a lokalít ako Kamzík, Partizánska lúka či detských ihrísk. Od 6. apríla tohto roku nadobudol účinnosť zákon č. 69/2020 o mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19. Podľa neho môže polícia udeliť blokovú pokutu do 1000 eur. (rol, lum)

Zničené lavičky opravené

Pre potrebné rekonštrukcie a aj s nádejou na pohodlné spoločné sedenie po odznení epidémie nového koronavírusu spustila mestská časť rekonštrukciu lavičiek. Práce sa začali vo vnútrobloku na Batkovej a Bagarovej ulici a pokračujú v ďalších ôsmich lokalitách. Na Nejedlého ulici oproti Zdravotnému stredisku Saratov a aj v neďalekej pešej zóne, na ulici Martina Granca, Gallayovej pri ihrisku aj na pešej zóne, pri detskom ihrisku na Ožvoldíkovej a v materských školách na Cabanovej a Nejedlého ulici.

Oprava výtlkov pokračuje

Najkritickejšie výtlky na cestách opravovala počas apríla mestská časť. Práce boli naplánované na Drobného, Nejedlého, Pekníkovej, Hanulovej a Koprivnickej. Mestská časť má v rozpočte na opravy ciest v celej Dúbravke 190-tisíc eur, nie je teda možné opravovať celé ulice.

Električky budú platiť dlhšie

Vsúvislosti s novým koronavírusom mnohí využívajú MHD len obmedzene. Dopravca preto predlžuje platnosť časti predplatných cestovných lístkov (PCL), takzvaných električieniek. Držiteľom 90-dňových PCL o 30 dní, držiteľom 365-dňových o 60 dní a držiteľom žiackych 365-dňových o 90 dní. Toto opatrenie sa týka električieniek platných v období od 16. marca do 14. apríla. Predlžovanie platnosti bude prebiehať pridaním dní podľa uvedeného vzorca až po zakúpení ďalšieho predplatného cestovného lístka.

Stromy s číslom vydržia

V čiernom štvorčeku biele číslo. Toto označenie sme si všimli namaľované na viacerých stromoch v lesoch nad Dúbravkou. Vedúci lesnej správy Lesov SR Martin Knurovský hovorí, že takto označené stromy sú súčasťou projektu Integrate a minimálne 10 rokov sa nebudú odstraňovať.

Mnohí dúbavskí podnikatelia sa musia adaptovať

Cez okno vyberajú látky aj stroje

Text: Anka Zimová

Reagujem na otázku v posledných Dúbravských novinách, ako fungujeme my, dúbavskí podnikatelia v tejto zvláštnej dobe. Vírus, rúška a karanténa tu s nami zrejme budú aj niekoľko mesiacov. Zdá sa, že pre nás všetkých je nesmierne dôležité adaptovať sa na novú situáciu čo najrýchlejšie. A práve o to sa pokúšame aj my.

Naša firma Patchworkparty sa nachádza na Nejedlého 61 na prízemí. Prevádzkujeme kamennú predajňu a eshop so šijacími strojmi, bavlnenými látkami, niťami, ihlami, gumičkami a vôbec všetkým, čo ľudia momentálne súrne potrebujú pri šití ochranných masiek na tvár.

Aby sme pomohli svojim zákazníkom a zároveň neohrozili ich, ani seba, otvorili sme okno predajne a zákazníkovi, ktorý stojí na čistom vzduchu pri okne, trpezlivo predvádzame každý tovar, o ktorý má záujem. Z okna vidí aj na všetkých 1000 rôznych dizajnov bavlnených látok, donesieme aj príslušnú farbu nite, gumičku či chýbajúcu ihlu do šijacieho stroja. A pre tých, ktorí ešte nikdy nešili, máme k dispozícii aj 30 rôznych modelov šijacích strojov od tých najlacnejších za až po modely pre najnáročnejších zákazníkov.

Keď sa šije, treba aj servis na šijacie stroje. Robíme servisné dni dvakrát do mesiaca. Žiaľ, iba na stroje, ktoré už roky predávame a vieme na ne zabezpečiť doplnkové náhradné diely - na švajčiarsku Berninu a Bernette.

Počas opatrení v súvislosti s koronavírusom je naše okno otvorené od 9.00 – 13.00 a od 14.00 -18.00. Po telefonickom dohovore na čísle 0903 472 782 vieme byť ústretoví aj mimo otváracích hodín.

Sme radi, že môžeme v týchto zložitých časoch prispieť ku kolektívnej ochrane aspoň tým, že zabezpečíme všetko to, čo k šitiu rúšok potrebujete. A ak sa vám nechce ísť k nám osobne, využite služby nášho eshopu. Tovar pošleme kuriérom priamo na vašu adresu. Nemusíte vyťahnuť ani päť z domu. Raz, keď sa karanténa skončí, vás radi uvítame aj v našej priestrannej učebni v Škole šitia či na kurzoch patchworku, šitia tašiek, batikovania a maľovania pre začiatočníkov aj pre tých pokročilejších.

Patchworkparty

Nejedlého 61

www.patchworkparty.sk

zimova@patchworkparty.sk

Tel. 0903 472 782

V Dúbravke sa vytvoril tím krajčírok – dobrovoľníčok

Šili cez obednú pauzu aj skoro ráno

Text: Zuzana Morávková

Skoronavírusom prišli aj strach, neistota, izolácia i nové povinnosti, úlohy, výzvy. Mestská časť Bratislava-Dúbravka podobne ako celé Slovensko pocítila nedostatok ochranných pomôcok. Zverejnila preto na začiatku marca výzvu na šitie rúšok a záujem aj výsledok prekvapili. Prihlásilo sa asi 20 dobrovoľníčok a postupne sa vytvorila skupina žien, ktoré sa rozhodli nezištne pomáhať, často na úkor vlastného spánku či voľného času..

Vznikol tím, v ktorom nebol priestor pre súťaživosť alebo počty. Šiť, starať sa o domácnosť, o jedno či viac detí, suplovať školu, môže byť niekedy náročné. Niektoré z našich dobrovoľníčok nám prezradili, ako to celé zvládajú.

Šijací stroj produktovej manažérky Jany, ktorá pracuje z domu, zažil svoju premiéru. Popri práci na plný úväzok, starostlivosti o dve deti a domácnosť sa jej denne darí aj pomáhať iným. Okrem šitia sa pani Jana naučila aj strihať vlasy či expresne rýchlo sa najesť, nakoľko šitiu sa venuje aj cez „obednú“ prestávku.

Michaela, učiteľka v materskej škole, ušila prvé rúška ručne. Po tom, ako sa jej podarilo požičať si šijací stroj, sa jej šitie zapáčilo natoľko, že sa rozhodla pridať k dobrovoľníckam.

Pre zrušené operačné zákroky skupinu doplnila aj Eva, ktorá pracuje na klinike jednodňovej starostlivosti. Medzi jej záľuby patrí aj šitie, ktorému sa v ostatných týždňoch venuje najmä v skorých ranných hodinách, kým ostatní členovia rodiny ešte spia.

Teamleaderka v automobilke Ľubomíra šije od strednej školy a s cieľom pomôcť sa pridala k tejto aktivite. Okrem šitia si doma s deťmi zopakovala napríklad aj oxidačné čísla či počítala, aký výkon bude mať traktor, kým poorie pole.

Mirka, lektorka hudobno-pohybového kurzu pre malé detičky, momentálne tiež nepracuje, avšak stala sa animátorkou voľného času pre svoje tri ratolesti. Hneď po vzniknutí situácie dobrovoľne a zdarma šila rúška zo svojich vlastných zdrojov pre rôznych ľudí, ktorí ju oslovili. Po uspokojení dopytu od rodiny, blízkych či známych sa pridala k dobrovoľníckam.

Všetky „krajčírky“ sa zhodli, že situácia je náročná najmä preto, že sa nemôžu stretnúť so svojimi rodičmi, deti so starými rodičmi, kamarátmi. Našli však aj pozitíva. Dobešli zameškané s deťmi, „oprášili“ spoločenské hry, pečú, varia, viac sa rozprávajú...

Aktivitu „Rúška pre Dúbravčanov“ podporila Nadácia Volkswagen Slovakia, dobrovoľníčky ušili dokopy viac než 4000 rúšok.

O orez môžete požiadať

Zlý orez poškodí drevinu

V poslednej dobe sa čoraz častejšie stretávame s neodbornými orezmi stromov, ktoré nerobila mestská časť Bratislava-Dúbravka a ani magistrát hlavného mesta. Ide o dekapitáciu kostrových konárov stromu, tzv. rez na „hlavu“.

Takéto radikálne rezy oslabia a poškodia strom tak, že môže dôjsť k jeho úhynu. Druhotná koruna, ktorá narastie zo spiacich očiek takto radikálne zrezaných konárov, bude nestabilná a strom sa enormne vyčerpá. Takýmito rezmi občania jednoznačne porušujú zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny a taktiež vyhlášku č. 24/2003 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon. Takéto poškodzovanie drevín sa rieši v spolupráci s mestskou políciou. Mestská časť zabezpečuje orezy stromov odborne spôsobilou a certifikovanou firmou. Každú požiadavku na orezy, preverujeme a individuálne posudzujeme jej opodstatnenosť. V prípade požiadaviek na orezy nás môžete kontaktovať na adrese zivotne.prostredie@dubravka.sk.

Kristína Kotvasová

Odborník hovorí, ako regulovať počet holubov

Krmenie vedie holuby ku zvyku

Text: Lucia Marcinátová

Vtáčia tuberkulóza, salmonelóza, toxoplazmóza či pseudomor. Holuby dokážu prenášať choroby. Ľudia sa môžu nakaziť pri bezprostrednom a pravidelnom kontakte.

Už zďaleka nie je na ne taký romantický pohľad ako v znelke Bambuľky, keď sa rozleteli nad Kameným námestím. Už zďaleka to nie sú plaché tvory, ktoré sem-tam zbadáš na sídlisku. A ani zďaleka nie sú v Dúbravke problémom len okolia podchodu pri Obchodnom dome Saratov, Domu služieb či chátrajúcej ubytovne ministerstva vnútra. Holuby.

Prelietajú nad hlavami, hrkútajú v podchode, priechodoch, sťahujú sa na balkóny. Nie je ich málo.

Niektorí ich zvyknúť kŕmiť, vidno nasypané drobký, úlomky z pečiva.

Prečo to nerobiť? Môžu byť holuby nebezpečné alebo prenášať choroby? Aj to sme zisťovali na Štátnej veterinárnej a potravinovej správe SR.

Nekŕmiť!

„Regionálna veterinárna a potravinová správa Bratislava–mesto pravidelne zaznamenáva informácie o vysokom počte holubov vo viacerých mestských častiach Bratislavy,“ hovorí riaditeľ správy Miloš Mašlej. „Na jednej strane je tu časť verejnosti, ktorá podáva podnety na zvýšený výskyt holubov a žiada riešenie danej situácie, na druhej strane je verejnosť, u ktorej snahy tmiť početnosť týchto druhov vtákov často naráža na odpor. Vo vtákoch vidia oživenie mestského prostredia.“ Regulácia počtu holubov je podľa Mašleja v kompetencii samospráv, správcov bytov, prípadne majiteľov nehnuteľností. Ide o problém, ktorý je potrebné riešiť komplexne, keďže holuby sa po zatvorení jedného miesta presúvajú na iné. Riaditeľ regionálnej a veterinárnej správy hovoril o opatreniach, ktoré môžu pomôcť pri regulovaní počtu holubov. Upozorňuje na dôležitosť čistoty, zatvárania priestorov, odpadu i sťaženia možnosti hniezdenia. Dôležité je podľa neho holuby nekŕmiť!

Znečisťovanie prostredia

Samotné kŕmenie holubov nie je priestupkom, no v prípade, že kŕmením dochádza k znečisťovaniu verejného priestranstva, ide už o priestupok a takýto čin môže riešiť mestská polícia.

Kŕmenie holubov vedie vtáky aj k zvyku. Začnú sa totiž v okolí zdržovať a sústreďovať vo väčšom množstve.

Mestská časť prijala minulý rok všeobecne záväzné nariadenie o dodržiavaní čistoty a poriadku na území Dúbravky. Prikazuje dodržiavať čistotu a verejný poriadok v mestskej časti, zakazuje „znečisťovať verejné priestranstvá výkalmi chovaných zvierat, sypaním krmiva vtáctvu alebo prikrmovaním túlavých či voľne žijúcich zvierat.“

Balkóny a neobývané domy

Často vidno holuby v starších, menej obývaných domoch, najmä sedieť na oknách, strechách, nezavretých balkónoch. Takýmto dúbavským „holubím domom“ je napríklad chátrajúca ubytovňa Ministerstva vnútra SR neďaleko obchodného domu a podchodu na Saratovskej. Holuby si z nej urobili akúsi pôrodnicu.

Podľa Mašleja, holuby vyhľadávajú neobývané priestory najmä na hniezdenie. Prilietajú však aj na balkóny panelákov a trápia obyvateľov.

„Ak sa holuby zahniezdia na balkóne bytu, vzniká nepríjemná situácia so zvýšeným množstvom holubov v okolí a s tým súvisiacim výskytom ich exkrementov. Za vzniknutý stav je plne zodpovedný majiteľ, respektíve nájomca,“ tvrdí riaditeľ regionálnej veterinárnej a potravinovej správy. Dodáva, že tento problém by mal potom riešiť prostredníctvom špecializovanej firmy, odstrániť exkrementy holubov, prípadne ich mŕtvych tiel.

Mestské holuby bývajú aj prenášačmi chorôb. Môže ísť napríklad o ornitózu, prenášanú baktériami rodu chlamýdia, vtáčiu tuberkulózu, salmonelózu, trichomoníazu, čiže vnútorné parazitárne ochorenie, kliešťovú encefalitídu, ktorú prenášajú holubie kliešte, toxoplazmózu, ktorej môže byť holub medzihostiteľom, alebo aj pseudomor, vírusové ochorenie domácich a voľne žijúcich vtákov.

„Všetkými spomenutými ochoreniami sa človek môže nakaziť výlučne v prípade, ak je v bezprostrednom a pravidelnom kontakte s chorým holubom,“ dodáva Mašlej.

Ako pomôcť regulovať holuby

Nekŕmiť a zamedziť prístup k zdroju potravy.

Udržiavať čistotu, uzatvárať priestory s odpadmi, kontajnerové stojiská.

Sťažiť možnosť hniezdenia, zamedziť prístupy – povaly, balkóny.

Namontovať plašiče holubov.

Spolupracovať so špecializovanými firmami, ktoré sa zaoberajú asanáciou.

Rekonštrukcia má odstrániť problém s hniezdením

Saratov majú zmeniť do augusta

Obnova Obchodného domu Saratov sa začala. K zatvoreniu centra prísť nemá.

Holuby nad hlavami, trus pod nohami, hrkútanie v ušiach. Lietaniu a hniezdeniu vtákov v časti Obchodného domu Saratov, by mal byť onedlho koniec. Tento problém, na ktorý poukazovali miestni obyvatelia i médiá už pred časom, a ktorý bol spojený aj s nepríjemným trusom a perím z holubov, má odstrániť rekonštrukcia časti obchodného domu.

Jana Podoubská zo spoločnosti Lincoln Property Company Europe, informovala Dúbravské noviny, že v súčasnosti prebieha rekonštrukcia spojovacej chodby - podchodu a terasy. „V rámci tejto čiastočnej úpravy bude vtáctvu úplne znemožnené hniezdiť v stropných častiach,“ vraví Podoubská. Dodáva, že revitalizácia spojovacej časti medzi dvomi budovami, by mala byť dokončená v auguste tohto roka. Prebiehať má na etapy a bez obmedzenia prevádzky. Od septembra by tu mala fungovať i nová kaviareň, modernizáciou má prejsť aj Reštaurácia Saratov na poschodí, upraviť sa má tiež schodisko a prístup na poschodie. Obchodné centrum Saratov má dvoch vlastníkov, rekonštruovať sa začala jedna časť, v ktorej sú dnes potraviny a reštaurácia. Táto časť objektu patrí skupine Fidurock. Zatvorenie centra počas prác neplánujú.

(rol, lum)

Náučným chodníkom medzi Dúbravkou a Karlovkou

Sitina nie je len názov pre tunel

Text: Mária Smiešková

Poznáte tie večné detské otázky a nekončiace odpovede. Určite ste sa stretli s takou, nad ktorou ste si darmo lámali hlavu. Po ruke žiadny Google a ani kamarát na telefóne. V sekunde sa cítite ako školák pred tabuľou. Nedávno, keď sme s nadšením vybehli vyvenčiť psy z dúbravského útulku, taká otázka padla: „Prečo sa diaľničný tunel volá Sitina?“ A práve táto otázka nás doviedla k náučnému chodníku medzi Karlovou Vsou a Dúbravkou.

Musím priznať, že hoci žijem i pracujem v Dúbravke, poznám mestskú časť, jej miesta, nevedela som nič o pomenovaní Sitina. Zachránil ma náučný chodník, na ktorý sme natrafili, a dal nám odpovede na všetky otázky a aj na tie, ktoré ešte nestihli v plynulom slede detskej zvedavosti padnúť.

Les, ktorý sa nachádza medzi mestskými časťami Karlova Ves a Dúbravka, prevažne dubovo-hraboového zloženia, leží v Chránenej krajinej oblasti Malé Karpaty a má v tesnej blízkosti urbanizovaného

prostredia svoje neopísateľné čaro. Nech sa vyberiete ktorýmkoľvek smerom, viete, že nezablúдите. Obklopí vás ticho, ukrytá fauna a flóra.

Východiskom Náučného chodníka Sitina je Park SNP v karloveskom Líščom údolí. My sme naň ale natrafili nad Útulkom Slobody zvierat na Poliankach v Dúbravke. Ďalšou z možných prístupových ciest je Mlynská dolina či Staré grunty.

Je jedno, ktorou tabuľou svoj výlet za poznávaním začnete, každá má svoj osobitý obsah a nie je rozhodujúce, v akom poradí ich absolvujete. Tabuľ je päť, sprevádzajú tematickými okruhmi: Les Sitina, Kopec Sitina, Zvieratá a vtáci Sitiny, Rastliny, Dreviny. Trasa má necelé štyri kilometre.

Dozvedeli sme sa, že Sitina je menší kopec priamo nad diaľničným tunelom. Nad ním je najvyšším bodom vrch Nad Sitinou, ktorý má 264 m.n.m. Neďaleko, oddelený plytkým sedlom, leží kopec Starý grunt 262 m n.m. V minulosti bolo okolie vrchu zväčša odlesnené a využívané ako vinohrady, záhrady a lúky. Dnes je masív pokrytý hustejším lesom a slúži na rekreáciu. V lese je tiež ukrytá aj tzv. keška z aplikácie geocaching.com. Ide o ukrytý odkaz, pozdrav, prekvapenie, ktoré sa hľadá na základe GPS súradníc v uvedenej aplikácii.

Počas výletu však isto nájdete viac. Možno odpovede na detské vypytovanie sa, alebo aj ďalšie otázky...

Pri cestičke stojí zošitý kameň

Spolu navždy v lese

Text: Lucia Marcinátová

Dielo majstra lesných výtvorov Jaroslava Beliša – Bella sa dajú objaviť v dúbravskom lese. Land Art mení počasie i čas.

Stretli sme ho náhodne a pod rúškom takmer nespoznali. A podobne náhodne neďaleko jeho diela Spolu navždy, ktoré sme počas výletu v lese objavili. Stojí neďaleko cestičky na Psie skaly v dúbravskom lese.

Rozdelená skala, ktorú zošil majster lesných diel Jaroslav Beliš, umeleckým menom Bello.

„Skala ma vyprovokovala,“ prezradil. „Určite bol kameň jeden celok, ktorý roztrhlo. Pripomína mi to manželstvo, je obrastený brečtanom.“ Dúbravčan Jaroslav Beliš, tvorca land artu, je už lesnými dielami známy. Spomenul stretnutie v lese, keď sa ho okoloidúci pýtal na možnú GPS navigáciu po jeho dielach, i názov Belišovo údolie, ktoré prírodnej galérii prischlo.

Kamenné dielo Spolu navždy leží mimo tohto územia. Viac lesných majstrovstiev sa dá objaviť smerom od Vojenskej cesty k Fialkovej doline, práve v takzvanom Belišovom údolí. Možno objavíte zošité kamene, ježka z hrbu, zelené omachované chápadlá, guľičky či zeburu premenenú na strom.

Land Art sa mení počasím, vetrom, dažďom, snehom. Niečo však možno objavíte. Lesom sa určite oplatí kráčať s otvorenými očami.

Dieťa potrebuje kontakt s rovesníkmi

Zhovárala sa: Danka Šoporová

Aktuálna situácia, ktorá súvisí so šírením nového koronavírusu, sa dotkla každého z nás. Niektorí ľudia o prácu prišli, iní ju môžu vykonávať z domu. Ako však zabaviť deti? Snažili ste sa ich až doposiaľ uchrániť pred nástrahami moderného sveta? Môžete od svojich striktných zásad upustiť? Detská psychologička a odborná garantka projektu Deti na nete MÁRIA TÓTHOVÁ ŠIMČÁKOVÁ nám odpovedala na otázky, ktoré možno trápia aj vás.

Je v aktuálnej situácii dôležité, aby sme pri výchove detí dodržiavali totožný režim, ako za „normálnych“ okolností?

V dnešnej dobe sa deti naozaj pasujú s tým, čo sa deje, a potrebujú podporu. Myslím tým emočne dostupných rodičov, jasne definované hranice a vedenie, zodpovednosť a povinnosti, vyváženú stravu i dostatok spánku, pohyb vo vnútri a pobyt vonku (hoci minimalizovaný), kreatívne hry, na ktoré ich máme nabádať alebo ich aj vymyslieť, príležitosti pre neštruktúrovaný voľný čas a nudu. Veľmi dôležitá je tiež sociálna interakcia s ďalšími členmi rodiny a s kamarátmi za pomoci moderných technológií.

Je dôležité, aby sme sa s deťmi rozprávali o tom, prečo musia ostať doma a ako sa v aktuálnej situácii treba správať?

Aj deti, rovnako ako my, sa musia prispôbiť tomuto módu. Jasne im vysvetlite zásady správania sa, a síce nosiť rúško, byť ďalej od ľudí, ďalej dôvody iba krátkeho pobytu v prírode či nosenie rukavíc. Každý rodič by mal dané fakty prezentovať s ohľadom na vek dieťaťa a jeho schopnosť informácie správne pochopiť. No čo je najdôležitejšie, deťom treba ísť príkladom. Trpezlivo deti počúvajte a skúste vnímať to, či sa cítia vypočuté. Viaceré deti totiž trápia pocit, že ich nik nepočúva. Je v poriadku, ak má dieťa strach či stres, máme ho všetci. Neznevažujte to, neposmievaťe sa. Práve naopak, vytvorte oporu a pre dieťa nevyhnutný pocit istoty a bezpečia vo vašej prítomnosti.

Je v poriadku, ak pre domácu karanténu deťom dovoľíme tráviť viac času pri počítači či s mobilným telefónom v ruke?

Zmena situácie, ktorá sa nám udiala a ktorú sme nik nepredpokladali, nám dala oveľa väčší dôraz na napojenie na digitálne technológie. Platí to pre nás dospelých, ale aj deti. Cez mobily, PC a tablety fungujú deťom nielen učenie, zábava i šport, ale tiež záujmove aktivity a sociálne interakcie s kamarátmi. V prvom rade je ale dôležité si uvedomiť, že rodič je vzor. Nemôžete dieťaťu povedať, aby to nerobilo, keď to robíte aj vy. V druhom rade je dôležité pochopiť, že deti potrebujú patriť medzi rovesníkov a ich život, kontakty či škola patria teraz k technológiám. Držať ich od týchto výdobytkov bokom nepôjde.

Ako nastaviť pravidlá používania internetu, aby sme mali dostatok času na prácu, štúdium s deťmi a aj čas strávený s rodinou?

Každý rodič moderného dieťaťa s mobilom a počítačom by si mal uvedomiť, že je zodpovedný za svoje dieťa a za to, čo na internete robí. Rodič má mať stabilný prehľad, čo a kde dieťa robí. Pokiaľ teraz dávate svojmu dieťaťu do rúk technológie častejšie (mobil, tablet, počítač...), musíte si s ním dohodnúť pravidlá ich používania, časový limit a možné následky porušenia týchto pravidiel.

Dieťa v tínedžerskom veku môže byť tvrdší oriešok. Tu dosah na jeho internetový svet strácate. Utieka sa do svojej izby a zavrie počítač, akonáhle vás zbadá. Mobil má zakódovaný a už vidíte iba jeho správanie, no samotné aktivity nie. Mali by ste si vyžiadať kontrolu a vydiskutovať svoje rodičovské „územie“. Napríklad raz za týždeň si spolu s dieťaťom pozrite, aké fotky uverejňuje, aké stránky si pozerá, číta a vyhľadáva. Zábava sa v týchto dňoch výrazne posunula do online sveta. Kontrolujte obsah a hľadajte nové, najmä výučbové, motivujúce, záujmové aktivity pre deti na internete vo forme kreatívnych nápadov na činnosti doma. Tie im ponúkajte ako náhradu za bežné činnosti, ktoré nemôžu vykonávať, napríklad cvičenie doma podľa inštrukcií tzv. online trénera.

Stanovte si jasné pravidlá, kedy kto pracuje (vy vo svojej domácej kancelárii, dieťa v rámci plnenia školských povinností), kedy sa zabávate a kedy nastal čas odložiť technológie bokom a venovať sa sebe.

Je dôležité oddeliť čas, ktorý naše deti trávia na internete pre domácu výučbu od času, ktorý tam trávia hrou či komunikáciou s priateľmi?

Jednoznačne oddeľujme a orientujme sa ako rodičia v tom, čo dieťa na internete a vďaka technológiám práve robí. Ak má dopoludňajší čas spojený so školou a učením, hoc v trvaní štyroch hodín, tak mu primerane tomuto času doprajeme v popoludní zábavu, hry, videá. Sociálny kontakt s priateľmi si dieťa nahrádza chatom, online diskusiami a podobne. Nebráňme mu preto v dennom kontakte s rovesníkmi. Večer obvykle dieťa nebýva unavené, je nevybehané, prekypuje energiou, preto mu dovolíme dynamickejšiu aktivitu, napríklad tréning s loptou. Pred spánkom technológie už obmedzte, malé deti milujú rozprávku na dobrú noc, čítaná od rodičov je, samozrejme, ešte lepšia. Staršie dieťa nech sa začíta do knihy alebo počúva hudbu, dokáže sa tým upokojiť a zaspáť.

Hlavné odporúčania pre rodičov v tomto neľahkom období

So svojím dieťaťom sa musíte porozprávať a dohodnúť si pravidlá, limity zábavy, nevyhnutného plnenia povinností a učenia.,

Ak máte viac detí v rodine a prístrojov je menej, vytvorte im harmonogram dňa aj týždňa.

Dozrite na seba aj dieťa, aby ste to spoločne zvládli. Vy kontrolou, ono dodržiavaním pravidiel.

Spravujte čas a obsah, ktorý deti na internete majú a využívajú. Učenie a povinnosti do školy sú, samozrejme, prioritou. Zábavu a hry časovo ohraničte, avšak o čosi predĺžte, než tomu bolo pred karanténou doma.

Pomocou rôznych kontrolných rodičovských programov sledujte obsah, ten nevhodný dokážu dostupné softvéry zablokovať.

Odborník: Hovorme o kritickej situácii, o pocitoch

Koronavírus je aj stres

Text: Lucia Marcinátová

Kto ich v súčasnej situácii nemal - obavy, otázky, strach, z toho, čo bude. Pandémia nového koronavírusu zasiahla životy ľudí po celom svete. Niektorí zvládajú náročné obdobie ľahšie, niektorí ťažšie, iní potrebujú pomoc. Dúbravčanom ponúkol bezplatné poradenstvo odborník PhDr. Štefan Šarközy.

Ostať doma, izolovať sa, lebo tým môžeme pomôcť sebe aj iným. Odlúčenie však nemusí byť jednoduché, najmä keď trvá dlho. Keď nemôžete objasniť svojho seniorského rodiča, aby ste ho neohrozili, keď mu nemôžete zaželať k narodeninám bez odstupu...

Mestská časť Bratislava - Dúbravka preto začala so sériou pomoci pod názvom – Ako zvládnuť náročné situácie. Vznikla v spolupráci s Dúbravčanom, koučom a supervízorom Štefanom Šarközom, ktorý sa rozhodol ponúkať ju Dúbravčanom, a to formou článkov, textových rád a bezplatného poradenstva cez telefón na čísle 0908 166 828.

Buďte v kontakte

„Porozprávajte sa o svojich obavách, problémoch a pocitoch s niekým, komu dôverujete. Vyberte si ľudí, s ktorými môžete byť v pozitívnom kontakte. Pozitívne emócie pomáhajú,“ hovorí Štefan Šarközy. „Môžete sa cítiť izolovaní alebo opustení, môžete cítiť osamelosť, úzkosť, podráždenosť alebo zmätok. Môžete mať myšlienky, ktoré sa vám stále vracajú. Takto vaša myseľ reaguje na stres. Všetko toto sú normálne reakcie na stresovú situáciu, v ktorej teraz žijeme v súvislosti so šírením nového koronavírusu.“

Pre psychickú rovnováhu je potrebné podľa odborníka obmedziť aj prístup k médiám. Správy je potrebné sledovať, no len raz či dvakrát za deň a vyberať si oficiálne informačné kanály. „Ľudia, ktorí sú vystavení kritickej udalosti, potrebujú často nájsť zmysel toho, čo sa stalo, a preto trávajú veľa času vyhľadávaním správ. Napriek tomu je potrebné chrániť sa pred nadmerným vystavením sa podnetom súvisiacim s kritickej udalosťou.“

Každý reaguje inak

Na takúto neočakávanú a ohrozujúcu udalosť reaguje každý inak. Treba preto rešpektovať reakcie, hoci sa nám môžu vidieť odlišné a ťažko pochopiteľné.

„Monitorujme svoje fyzické a emocionálne reakcie. Pamätajme, že nie sme sami, hoci nie sme vo fyzickom kontakte, sme súčasťou systému a organizácie, ktoré nás môžu podporovať a pomáhať, a to aj emocionálne a psychologicky. Hovorme o kritickej situácii, vzájomne si pomáhajme pri uvoľňovaní emocionálneho napätia. Pozitívnym prístupom a vyhýbaním sa katastrofickým myšlienkam pomáhame sebe aj komunite.“

Volá stredná generácia

Odborníkovi pre rady, pochopenie, nasmerovanie telefonovali na linku viac ženy ako muži. Aj všeobecne platí, že telefonátov od nežnejšieho pohlavia je viac.

Dúbravčanov trápila osamelosť, neistota, cítili izoláciu i strach. „Dalo by sa povedať, že najčastejšie voláva stredná generácia,“ hovorí Šarközy. Priemerný vek telefonujúcich v Dúbravke bol 52 rokov. Bezplatné telefonické poradenstvo Dúbravčanom od Dúbravčana pokračuje aj naďalej prostredníctvom mobilnej linky.

Návrhy a inštrukcie pre starších ľudí

Je normálne sa báť. Strach, ktorý nás vedie k tomu, že sa riadime pokynmi lekára – napríklad nechodiť von a izolovať sa – nás chráni.

Presné dodržiavanie pokynov vám umožní pomôcť priateľom, príbuzným a tiež zdravotníkom, ktorí pracujú pre ľudí, ktorí pomoc najviac potrebujú.

Informácie sú dôležité. Je lepšie sledovať len inštitucionálne zdroje, ako je Svetová zdravotnícka organizácia.

Postupujte v súlade s hygienickými postupmi, ktoré odporúčajú inštitúcie a zdravotný systém vašej krajiny.

Vypnite televízor, rádio a internet. Urobte si mediálnu diétu. Vyberte si len jeden alebo dva okamihy denne, mimo hodín spánku, kedy budete sledovať správy.

Zachovajte svoju rutinu v najväčšej možnej miere. Keď sa niečím zamestnáte, znížite tým napätie. Napríklad, ak máte radi varenie, pokračujte v príprave tradičných jedál, štrikujte, čítajte knihy, upratujte si doma alebo si umyte auto.

Fyzická aktivita. Niektoré jednoduché cvičenia vám môžu pomôcť oddýchnuť si a zaspáť.

Jedzte čo najpravidelnejšie.

Rozprávajte sa a strávte čas s rodinou a priateľmi. Môžete komunikovať rôznymi spôsobmi! Spýtajte sa, ako uskutočniť videohovor alebo ako používať WhatsApp, ľudí, ktorí vedia, ako to urobiť.

Porozprávajte sa o svojich obavách, problémoch a pocitoch s niekým, komu dôverujete. Vyberte si ľudí, s ktorými môžete byť v pozitívnom kontakte. Pozitívne emócie pomáhajú.

Rozprávajte sa s ostatnými. Povedzte svojim vnúčatám o svojom detstve, ako ste trávili čas bez tabletu, videohier a internetu.

Pred koncom vojny patrila Dúbravka medzi strategické mimobratislavské body

Nemci chceli v Dúbravke vyhodiť do vzduchu aj budovu školy

V rokoch 1937 – 38 sa znášanlivosť občanov zmenila, vytvorili sa dva tábory: čechoslováci a ľudáci. Za čechoslovákov boli považovaní členovia roľníckej a socialistickej strany. Príslušníci Hlinkovej slovenskej ľudovej strany boli povýšeneckí, že sú určení na to, aby znášanlivosť občanov prekazili. Prišiel rok 1938, keď sa v celej našej republike zostrila politická nenávisť. Prívrženci Nemcov i členovia HSĽS stáli proti Čechom. Tak tomu bolo i u nás v Dúbravke. Keď Nemci obsadili Devín, niektorí občania išli vítať prichádzajúcich Nemcov. Tak opisuje dúbravská kronika obdobie prichádzajúcej II. svetovej vojny.

Šiesteho októbra 1938 prevzali vedenie obce členovia Hlinkovej slovenskej ľudovej strany, rozpustili obecné zastupiteľstvo, ktoré bolo zložené z 18 členov na čele so starostom. Urobili tak preto, lebo obecné zastupiteľstvo bolo zložené väčšinou z čechoslovákov za Stranu sociálnodemokratickú, Československých národných socialistov a Roľnícku stranu. Po rozpustení obecného zastupiteľstva bol navrhnutý komisár a päťčlenný poradný zbor. Rovnako sa zriadila Hlinkova garda i Hlinkova mládež. To všetko sa dozvedáme z dúbravskej kroniky. Gardistov ďalej opisuje takto:

„Garda mala čiernu uniformu i čiernu čapicu majúcu tvar lodičky. Hlinkova mládež mala čapice hneď farby so žltým strapcom. Členovia Hlinkovej gardy robili domové prehliadky u občanov sympatizujúcich s Československou republikou, ktorí boli proti politike Hlinkovej ľudovej strany. Domové prehliadky sa neuskutočnili u všetkých občanov, ktorí boli označení, že nesúhlasia s politikou Hlinkovej ľudovej strany, z čoho boli v obci rôzne nepríjemnosti, rodinné a iné. Preto gardisti od ďalších domových prehliadok upustili.“

Týždeň v „reichu“

Štrnásteho marca 1939 bol pod dohľadom Nemeckej ríše a s jej garanciami vyhlásený samostatný Slovenský štát. Predstavitelia Slovenského štátu museli súhlasiť s ústupkami, keď museli prepustiť južné územia Maďarsku a ustúpiť museli aj nemeckým požiadavkám ohľadom Záhoria.

A tak 16. marca 1939 o 17. hodine bola doručená na žandársku stanicu vyhláška, podľa ktorej sa Lamač a Dúbravka stali súčasťou Veľkonemeckej ríše. O 18. hodine asi 60 nemeckých vojakov obsadilo Lamač a ďalšie jednotky sa sústredili na obsadenie ďalších záhorských obcí. V noci na 17. marca bola nemecká posádka v Lamači zosilnená a pri železničnej stanici bol umiestnený protitankový kanón s úlohou strážiť cestu Lamač – Bratislava.

Osemnásteho marca sa nemecké jednotky posunuli na hranice chotára Lamač – Bratislava a zaujali palebné pozície. Žandári a členovia Hlinkovej gardy boli odzbrojení. Nemci pozastavili aj železničnú dopravu, ktorú obnovili na ďalší deň a postavili aj svoju finančnú stráž, ktorá prevádzala pasovú kontrolu.

Ochranné pásmo

Po podpísaní dohody s Veľkonemeckou ríšou 23. marca 1939 bolo Záhorie vyhlásené za ochranné pásmo (Schutzzone). Už o dva dni vymenili nemeckých vojakov členovia jednotky SS, ktoré tu pôsobili

do 28. marca. Členov jednotky SS potom vymenili jednotky pohraničnej stráže, ktoré v Lamači zotrvali do 11. apríla 1939.

Záhorie malo teda podľa pôvodných nemeckých plánov pripadnúť Nemeckej ríši, ale na základe dohody z 23. marca sa v ríši napokon ocitla iba Petržalka a Devín, ktoré mali pre Nemecko strategický význam. Boli súčasťou Nemeckej ríše až do skončenia druhej svetovej vojny.

Hranice vyznačili kameňmi

„Rok 1939 bol pre nás, Dúbravčanov, zdruvujúci,“ píše kronika a upresňuje, že „hlavne pre občanov, ktorí boli pre proti nemeckej mašinérii a fašizmu. Keď dal Hitler rozkaz obsadiť Devín, vtedy sme videli, že až na našej chotárovej hranici medzi Dúbravkou a Devínom chodia nemeckí vojaci a financi ako hliadky a hneď označili kameňom hranicu. Nemci hovorili, že to bude naveky, že Devín bude patriť do Nemeckej ríše. Vtedy sa u väčšiny občanov vystupňovala nenávisť voči Nemcom, ale nedalo sa nič robiť. Neskôršie prišli Nemci aj do našej obce, a to protiletadlový oddiel, oddiel zákopníkov a sústredili u nás nemeckú mládež, tzv. Hitlerjugend. Týchto chlapcov u nás cvičili a posielali tam, kde bolo nutné. Ani to však Nemcov nezachránilo.“

Strategická aj Dúbravka

S blížiacim sa koncom vojny začali Nemci opevňovať Bratislavu a okolie. Medzi strategické mimobratislavské body patrili aj Lamač, Dúbravka a Devínska Nová Ves. 28. októbra 1944 sa do Lamača nastáhovala nemecká jednotka, ktorá riadila opevňovanie. Opevňovacie práce však prebiehali pomaly nielen v Lamači, ale aj v iných častiach Bratislavy. Nemecká armáda ustupovala zo svojich pozícií. Prvého apríla sa k Bratislave priblížili jednotky Červenej armády. Hlavná ústupová trasa nemeckých jednotiek viedla z Bratislavy na západ, teda cez Lamač a Dúbravku. 1. – 3. apríla ustúpili hlavné sily a zostali iba jednotky, ktoré kryli ústup hlavných síl nemeckej armády, a deštručné jednotky.

Všetci povinne kopali zákopy

Naša kronika na udalosti spomína takto: „Po napadnutí Sovietskeho zväzu mení sa koncepcia politiky u prívržencov Hlinkovej ľudovej strany. Mení sa aj v Dúbravke, predovšetkým u mladých chlapcov. Niektorí naši občania museli narukovať v dôsledku čiastočnej mobilizácie, iní do základnej vojenskej služby. Bojovali na rôznych miestach, niektorí sa dostali až na ruský front, ako napr. občan Anton Ružovič, ktorého zajali ruskí vojaci. V Rusku sa prihlásil do československej brigády a potom sa vrátil domov. Rovnako sa vrátili domov aj ostatní občania, ktorí boli v tomto čase narukovaní, väčšina z nich sa zúčastnila Slovenského národného povstania.“

Organizátorom Slovenského národného povstania bol aj Dúbravčan Gustáv Husák.

Partizánom bol aj občan Vlado Kohúcik, ktorý so zbraňou prišiel až domov do Dúbravky. Väčšina občanov, predovšetkým mladší občania, podporovali myšlienku Povstania, čo sa ukázalo pri rôznych príležitostiach a prácach. Už na inom mieste sme spomenuli, že do Dúbravky prišiel oddiel nemeckých vojakov - zákopníkov, ktorí v okolí Bratislavy, tak aj v našom chotári, kopali zákopy. K týmto prácam Nemci prinútili i našich chlapcov a chlapcov od 16 rokov. Učni, stredoškooláci i vysokoškooláci - všetci museli povinne kopať zákopy.“

Nemci chceli do vzduchu vyhodiť školu aj kultúrny dom

Tretieho apríla sa do Lamača presunulo nemecké delostrelectvo a do nasledujúceho dňa ostreľovalo Bratislavu. Potom sa stiahlo. Nasledujúceho dňa – 4. apríla 1945 o 16. hodine sa v Lamači objavila prvá hliadka Červenej armády. Nemecké delostrelectvo z Devínskej Novej Vsi a Dúbravky ostreľovalo Lamač. Boj prebiehal až do ranných hodín nasledujúceho dňa. Ráno 5. apríla 1945 obsadila Červená armáda Bratislavu a okolité obce. Vojna sa tým pre Bratislavu a okolie skončila.

„Občania ešte pred príchodom frontu odišli do lesa, kde si vybudovali kryty. So sebou vzali aj dobytok, okrem ošípaných a hydiny. Takéto kryty boli v Brestúvkach, v Gloží, Bukovine, vo Ferenča Dárge a vo výmole na Glavici. Niektorí občania sa ukryli v domácich pivniciach, aby sa mohli starať o hydinu a ošípané. Po príchode ruských vojakov sa všetci vrátili domov,“ uvádza kronika a upresňuje, že „po prechode frontu zahynul občan Ján Husák, obecný pastier. Tiež bolo poškodených niekoľko domov, a to domy: Marka Dolinová, Michal Vilém, Juračičová Anna, Štefko Štefan, Sedlák Ján, poškodený bol kríž pri dome Teofila Lučaniča, kostol a obecný dom (pastierňa). Do jedného roka sa všetko opravilo a nastal riadny život.

V bojoch pri oslobodzovaní Dúbravky padlo aj 18 ruských vojakov, ktorých neskoršie (marec 1946) exhumovali a pochovali na bratislavskom Slavíne.

S blížiacim sa frontom chceli Nemci vyhodiť do vzduchu budovu školy a kultúrny dom. Vďaka zásahu miestnych občanov Ferdinanda Schneidera (pôvodom Rakúšan) a Martina Bardúna k tomu neprišlo.“

Pripojenie Dúbravky k Bratislave

Po skončení vojnového besnenia prišiel čas hojenia rán a budovania povojnovej Československej republiky. Potvrdením postavenia Bratislavy ako hlavného mesta aj po skončení druhej svetovej vojny bola nastolená otázka jej územného rozšírenia. Potrebe vzniku tzv. Veľkej Bratislavy sa pripisoval veľký význam a posudzovala ju na tento účel menovaná komisia.

Na základe vyhlášky Úradu vlády č. 660/1946 bolo nakoniec rozhodnuté o pripojení Petržalky, Prievozu, Lamača, Dúbravky, Devína, Rače a Vajnôr k Bratislave s právnou účinnosťou od 1. apríla 1946.

Ľubo Navrátil a Juraj Hradský

Prichádza máj, lásky čas, ale aj mesiac, v ktorom sa spájajú tradície

Text: Iveta Dorčáková

Ľudové zvyky a tradície oddávna ovplyvňovali život našich predkov. Vznikli preto, lebo ľudia sa báli neznámeho a nevedeli si vysvetliť prírodné javy. Zároveň sa snažili zabezpečiť si zdravie, šťastie a krásu. Zvyky a tradície boli typické pre každé ročné obdobie aj pre každý mesiac. Odovzdávali sa z generácie na generáciu a mnohé z nich sa u nás zachovali dodnes.

Za najkrajší mesiac v roku sa považuje máj, pretože vtedy sa prebúdza príroda a rozkvitajú voňavé kvety.

Máj je považovaný za mesiac lásky a spája sa v ňom mnoho tradícií a pôvabných zvykov. Jedným z nich je bozk pod rozkvitnutou čerešňou, ktorý by mal vraj zaručiť pobozkanému dievčaťu dostatok lásky po celý rok.

Pre starú dievku pahýľ

Máje boli známe už v období staroveku, kedy ich ľudia dávali pred svoje domy ako ochranu pred zlými duchmi a chorobami. Máj symbolizoval víťazstvo jari nad zimou a poľnohospodárom mala májová zeleň priniesť dobrú úrodu.

Samotné stavenie mája sa datuje až do roku 1255 do nemeckého mesta Aachen, kde sa máje stavali pred príbytkami bohatých mešťanov, na znak vážneho záujmu o švárne dievča. V našich končinách sa po-
čiatky tradujú od 15. storočia.

Na dedinách stavali mládenci máje pred domy slobodných dievčat potajomky v predvečer 1. mája. Nebolo to však jednoduché. Najskôr museli vyťať niekoľko metrov vysoký strom, väčšinou smrek alebo brezu, ktorý potom ozdobili rôznymi stužkami, mašľami, šatkou od milej alebo pokojne aj fľašou pálenky.

Keďže máj pri dome vyvoleného dievčaťa mal vyjadriť úctu a vážny záujem, musel aj dobre vyzerať a byť pevne ukotvený v zemi, aby nespadol. Pri stavaní mája si chlapi pomáhali a niekedy sa partie chlapcov pretekali, kto bude rýchlejší. Občas si dokonca máje navzájom rúcali. Dievčatá potom súťažili, ktorá z nich ho dostane najvyšší, a teda má jej milý o ňu najväčší záujem. Keď bolo dievča vychýrená krásavica, mohli jej postaviť pred domom aj niekoľko májov. Na druhej strane boli dievčatá, o ktoré nebol záujem, či staré dievky, teda dievčatá, ktoré už mali viac ako 20 rokov. Nedajbože, keď nejakej starej dievke postavili suchý pahýľ, potom okrem ľútosť prišli aj hnev a závisť.

Zrodila sa tradícia majálesov

Na druhý deň, o týždeň alebo o dva, sa konala slávnosť ohrávania májov. Bola to obchôdzka mládenčov po domoch, kde postavili máje. Keď došli k domu, vytancovali dievku, pričom hrali a spievali veselé pesničky. Keď mládenci navštívili všetky dievky, zostali na väčšom dvore na zábavu. Tam sa šplhali na žrde, snažili sa dostať na vrcholec, kde bola umiestnená šatka dievčata alebo fľaša pálenky. Neskôr sa z týchto zábav vyvinula tradícia majálesov. Tak ako stavanie májov, aj ich „rúcanie“ sprevádzala zábava s pohostením.

Máje ako ochrana obyvateľov

Máje sa stavali aj uprostred dediny alebo pred významnými budovami, napríklad pred kostolom, radnicou alebo školou. V tom prípade mali ochrannú funkciu a mali obyvateľov obrániť pred zlými silami, búrkami a nešťastnými udalosťami. V dnešnej dobe sa zvyky zachovávajú skôr symbolicky a máje sa nestavajú pre konkrétne dievčatá, ale jeden v strede dediny. Symbolika sa preniesla aj do miest a obcí, kde máje umiestňujú pred významné budovy. Táto stavba je spojená s veselicosou a hodovaním.

Na Slovensku sa májové tradície líšia v závislosti od regiónu. Čo sa týka stavania májov, na Orave je typickým zvykom darovanie hrablí dievčaťu, o ktoré má chlapec záujem. Ak dievča hrable prijme, je to znak, že záujem je obojstranný. Na Liptove zase chlapi sadia máje na Turíce. Ak sa dievčaťu máj páčil, poslala chlapcovi pierko z rozmarínu alebo iných kvetov. Súhlasom chlapcových rodičov bola stuha do vlasov. V Štrbe chlapi sadili dievčatám pod okná najčastejšie červený smrek, avšak tým hrdým skôr brezy alebo osiky. Za sadenie májov si chlapi od dievčat vyslúžili košeľe či šatky. Vo Východnej si túto tradíciu pripomínajú pravidelne každý rok. Chlapi stavajú dievčatám pod okná máje a na druhý deň chodia v krojoch po dedine. Spievajú, tancujú a v tejto dobrej nálade navštevujú domy, pred ktoré deň predtým postavili máje.

Májové zvyky a sviatočné dni – sviatok práce aj deň matiek

Bozk pod čerešňou áno, manželstvo nie

Text: Iveta Dorčáková

Keďže mesiac máj je často označovaný aj za mesiac lásky, nejaká tradícia to musí spustiť hneď na začiatku. A tou je bozkávanie pod rozkvitnutou čerešňou. Bozk pod čerešňou mal zaručiť, že bude žena milovaná.

Máj sa spája s láskou i preto, lebo v tomto čase sa začína prebúdať príroda a človek dostáva z toľkej krásy okolo seba novú energiu.

Na uzavretie manželstva by ste však mali vybrať iný mesiac. Pre zamilovaných vraj totiž prináša tento čas nešťastie a ich vzťah bude mať len veľmi krátke trvanie.

Noc čarodejníc

Prvá májová noc z 30. apríla na 1. mája je spájaná i s mocou temných bytostí. Počas tejto noci sa stretali všetky čarodejnice a strigy z okolia na tmavých miestach, aby si dohodli stratégiu, ako zničia čo najviac miest v dedine. Obyčajne boli centrom ich záujmu polia s čerstvo vysadenými rastlinami.

Počas tejto noci rozmiestnili gazdovia po okolí viacero vatier, pomedzi ktoré potom prehneli všetok zver z dediny. Tiež prechádzali dedinou a robili pri tom veľký lomoz, aby strigy vystrašili. S májom sa spája aj niekoľko tradícií súvisiacich s dažďom alebo vodou. Prvá hovorí o tom, že ak si umyjete tvár a telo rannou rosou po prvej májovej noci, zbavíte sa všetkých ťažkostí, ktoré vás trápia a navyše zostanete navždy mladé.

V máji oslavuje meniny i Žofia. Podľa porekadla, ak bude v tento deň pršať, budeme mať rovnaké počasie aj nasledujúcich štyridsať dní. Umyť by ste sa mali aspoň raz ráno čerstvou vodou priamo z potoka, aby ste boli po celý rok zdraví. No a pokiaľ bude v prvý májový týždeň pršať, môžeme sa tešiť na bohatú úrodu.

Prvý máj Sviatok práce

V mnohých krajinách sa 1. máj alebo prvý pondelok po 1. máji oslavuje ako Sviatok práce.

Dnešné slávnostné sprievody a manifestácie na 1. mája majú pôvod v Severnej Amerike, v čase priemyselnej revolúcie, keď sa začali používať nové stroje s nepretržitou prevádzkou. Majitelia tovární vtedy často vyžadovali od svojich zamestnancov, aby pracovali až 16 hodín denne s výnimkou nedele. Federácia odborov a odborových zväzov v Spojených štátoch a Kanade sa v snahe zabezpečiť robotníkom lepší život dožadovala, aby bol od 1. mája 1886 zavedený osemhodinový pracovný čas. Väčšina zamestnávateľov nepristúpila na túto podmienku, a tak 1. mája vstúpili tisícky robotníkov do štrajku.

Nepokoje na námestí Haymarket v Chicagu viedli k smrti prvých mučeníkov podporujúcich toto robotnícke hnutie. Robotníci v Anglicku, Francúzsku, Holandsku, Rusku, Španielsku a Taliansku usporiadali na ich podporu manifestáciu. V roku 1889 medzinárodný kongres socialistických strán v Paríži vyhlásil 1. máj 1890 za deň medzinárodných demonštrácií za osemhodinový pracovný čas. Odvtedy bol 1. máj pre pracujúcich každoročne dňom demonštrácií za lepšie pracovné podmienky. V republikách Sovietskeho zväzu sa 1. máj tradične oslavoval vojenskými prehliadkami a ukážkou techniky.

Dnes sa v mnohých krajinách 1. máj oslavuje ako Sviatok práce alebo Medzinárodný deň pracujúcich. Spojené štáty americké a Kanada však majú Sviatok práce v prvý septembrový pondelok.

Deň matiek

Ak existuje nejaký skutočne medzinárodný sviatok, je to Deň matiek. V ňom sa odzrkadľuje jedinečnosť a nenahraditeľnosť matky.

Oslavuje sa v rôzne dni na mnohých miestach po celom svete a vychádza z rôznych tradícií. Hoci u nás tento sviatok nemá dlhú históriu, každý z nás by si mal nájsť chvíľku, aby si na tú svoju mamu spomenul.

Deti môžu svojim mamičkám niečo vlastnoručne vytvoriť, zarecitovať alebo zaspievať. A dospelí, nezabudnite svoje maminy potešiť aspoň kvetom a srdečným slovíčkom „ďakujem“.

Pozorovať vtáctvo môžeme z balkónov a najlepšie skoro ráno

Vtáky v meste musia prekričať autá

Dúbravka je bohatá na lesy, stromy a zátišia, kde si vtáki našli svoj domov. Ochrana dravcov na Slovensku pripravila zopár tipov a odporúčaní pre záujemcov o pozorovanie vtáctva zo svojich balkónov, terás, prípadne len tak, z okna.

Aj keď vtáctvo môžeme pozorovať počas celého dňa, vo všeobecnosti platí, že vtáky bývajú najaktívnejšie zavčas ráno - medzi šiestou a ôsmou. V mestskom prostredí začínajú niektoré druhy so spevom dokonca skôr než ich „súkmeňovci“ v lese. Dôvodom je ranná dopravná špička, ktorú musia prekričať. To všetko nám prezradil Roman Slobodník z Ochrany dravcov na Slovensku (RPS).

„Aktuálna situácia praje určovaniu vtáctva podľa hlasu, pretože sa znížil počet áut na našich cestách a tým aj hlučnosť. Ak máte pocit, že vtáky v mestách spievajú o niečo hlasnejšie ako inokedy, súvisí to zrejme práve s úbytkom hluku z áut. Drozdy, žltouchvosty, sýkorky, pinky či konôpky, a mnohé ďalšie spevavce môžu koncertovať naplno.“

Poznávajme hlasy

Ako úplne prvé počuť už nadránom drozdy plavé, čierne a tiež žltouchvosty. Naopak, neskôr so spevom začínajú pinkovité vtáky, napríklad pinka, stehlík obyčajný či stehlík konopiar a početne aj zelienska obyčajná. Dobrou pomôckou sú vtáčie hodiny, ktoré sa dajú nájsť na webe.

Pre rozoznanie druhov podľa hlasu Roman Slobodník odporúča napríklad databázu xenocanto - v súčasnosti obsahuje takmer milión nahrávok druhov z celého sveta. Online kurzy poznávania hlasov našich operencov má veľmi dobre spracované organizácia watching.sk na svojom webe.

„Najvhodnejší na pozorovanie je takzvaný binokulárny ďalekohľad,“ odporúča Lucia Deutschová z Ochrany dravcov na Slovensku „Známymi obyvateľmi miest a obcí sú so svojím typickým „hrkútaním“ - hrdlička záhradná či holub hrivnák. Výrazným krikom na seba upozorňujú straky, vrany, kavky, havrany. Spomedzi dravcov je najčastejšie počuť sokola myšiara, ktorý s obľubou hniezdi v mestách, v blízkosti lesného prostredia.“

Vtáky v meste, lese

Mesto si v poslednom čase obľúbilo čoraz viac vtákov aj na hniezdenie. Príkladom je plachý lesný druh - sojka obyčajná, ktorá dnes hniezdi vo väčších mestách. Naopak, výhradne v intraviláne nájdeme ďatľa hnedkavého, ktorý sa lesu vyhýba. Z lesa prilietajú mesto navštíviť aj brhlíky či žlny zelené.

„Vtáctvo ale v týchto dňoch potrebuje aj našu pomoc. Keďže do prírody chodí viac ľudí ako za bežných okolností, dochádza k intenzívnemu vyrušovaniu, spravidla neúmyselnému. Preto chceme ľudí poprosiť, aby boli ohľaduplní a pohybovali sa výlučne po vyznačených trasách. To, že prežívame ťažké časy, by nemalo znamenať, že budeme spôsobovať komplikácie vtáctvu, obzvlášť v tak citlivom období, akým je hniezdenie,“ hovorí Deutschová. Dodáva, že viacero štúdií potvrdilo blahodarný vplyv pozorovania vtáctva na ľudskú psychiku. Stačí vyskúšať... (dnl)

Pozorovanie vtákov

Vtáčie hodiny – napríklad - <https://sites.google.com/site/veronikaandcompany/zaujímavosti/vtaci>)

Online kurzy poznávania operencov - watching.sk

Databáza xenocanto - v takmer milión nahrávkach vtákov druhov z celého sveta. - <https://www.xeno-canto.org>

Jar je obdobím, keď sa rodia mláďatá

Diviak? Zachovajte pokoj

V súvislosti so zvýšeným počtom návštevníkov lesov v tomto období sa na sociálnych sieťach rozprúdila diskusia na tému stretu človeka s diviakom. Jar je navyše obdobím, keď prichádzajú na svet mláďatá a netýka sa to iba diviačej zveri.

Dúbravské noviny preto oslovili hospodára poľovného združenia Devínska Kobyla Mareka Martinoviča. Ten apeluje na návštevníkov lesa, aby chodili iba po vyznačených turistických chodníkoch.

Hospodár tiež hovorí, že ľudia sa rozptyľujú po celom lese, čo v mnohých prípadoch zver vyrušuje a je vytláčaná mimo svojho teritória. Upozornil na prípady, keď na Devínskej ceste zrážajú autá divú zver. Ak sa človek stretne s diviakom alebo diviakmi, má zachovať pokoj a ísť pomaly preč. „Je nepatričné, aby si ľudia zvieratá v lese fotili a vyrušovali ich, prípadne ich pozorovali v kríkoch. Lesná zver chce mať, najmä v tomto období reprodukcie, pokoj,“ dodal Martinovič. Návštevníci lesa by takisto nemali nechať svojich psov voľne pobehovať po lese.

(rol)

Diviak lesný

dĺžka - 0,9 m až 1,8 m

hmotnosť -

samce: 50 - 190 kg (niekedy až 350 kg)

samice: 35 - 160 kg

mláďatá majú do odstavenia

typické pruhy

Ako trávia čas dúbavskí seniori?

Seniori šijú aj hrajú šach online

Majú ostať doma, bez svojich detí, priateľov. Ako prežívajú seniori izoláciu? Čo im pomáha udržať sa v psychickej pohode? Opýtali sme sa niekoľkých dúbavských seniorov, ktorí boli aktívni v denných centrách, pri podujatiach, športe i práci pre mestskú časť, ako vyzerá ich deň, dni počas opatrení v súvislosti so šírením nového koronavírusu. Mnohí sa snažia pomáhať, telefonovať členom klubu, priateľom, snažia sa urobiť všetko to, čo odkladali a na čo nemali čas...

Pomáham ľuďom

na diaľku

Pre mňa je situácia mimoriadna tým, že nemôžem ísť nikde. Je to pre mňa veľký nezvyk, no rešpektujem to. Celý život som bola medzi ľuďmi, najmä s rodinou, priateľmi, spolupracovníkmi. Psychika je dôležitá, žijem preto s nádejou, že všetko sa raz pominie a budeme na tieto strastiplné chvíle podfarbené neistotou, v zdraví, v kruhu tých najbližších, len spomínať. Priznám sa, aj keď si to nechcem pripúšťať, že niekedy pociťujem obavy. Snažím sa robiť veci ako predtým. Veď život ide ďalej, aj keď v neistote, tematika je iná. Najmä na diaľku pomáham ľuďom, kde a ako sa dá. Rôznou formou s nimi komunikujem, sprostredkovane ich informujem o aktuálnych opatreniach, možnostiach. Snažím sa vnášať pohodu do ich každodenného života. Verím, že i oni to tak cítia.

Zuzana Marková, koordinátorka Rady seniorov v Dúbravke

Neprepadať panike

a depresii

Povinnosť ostať doma pre mňa nebola mimoriadne ťažká. Prijala som to ako správnu ochranu seba samej. Vo svojom myslení sa snažím vnímať predovšetkým pozitíva toho, že musím ostávať „v domácej karanténe“. Považujem za veľmi dôležité mať svoju osobnú pravidelnú psychohygienu. Vnímam, že mojou povinnosťou je nešpekulovať, prijať s pokorou súčasnú situáciu. Pre jej zlepšenie môžem prispieť iba svojou disciplinovanosťou. Myslím si, že pre nás seniorov je dôležité zbytočne neprepadať panike a depresii.

Vstávam v podobnom čase ako predtým, každý deň sa teším a som vďačná Bohu za dar života. Celý deň mám vyplnený rôznou činnosťou a večer si veľa krát pripomínam, že som ešte niečo nestihla. S manželom máme na čo spomínať; veľa spolu debatujeme, spomíname, modlíme sa a meditujeme, varíme obed. Mysliet na našich klubistov, ktorí žijú sami, ale aj na tých, ktorí nie sú členmi nášho klubu, občas im zavolám, odovzdám potrebné informácie, ktoré mi prichádzajú prostredníctvom aplikácie Dúbravka, či cez internet. Spýtam sa, či nepotrebujú s niečím pomôcť. Považujem za dôležité prejavovať spolupatričnosť, napokon je aj vzájomne obohacujúca. Za slnečných dní si vyjdem na slniečko, rada zjdem do lesa, keď je teplo, otvorím okno, sadnem do kresla a „čerpám vitamín D“ bez rúška na tvári...

Libuša Iványiová, vedúca Denného centra 2

Záhradka, denník, písanie

Vstávam trochu neskôr, zvlášť po prechode na letný čas. Po rannej hygiene a príprave stravy sledujeme, čo sa deje vo svete. Raz až dvakrát do týždňa chodíme vo vyhradených hodinách pešo na nákup. Deti nám ponúkli pomoc s nákupom. No s rúškami, rukavicami a bez potreby cestovať MHD, myslím si, neriskujeme viac ako treba.

Popoludní pracujeme 3 - 4-krát počas týždňa v záhradke, ktorú máme od domu desať minút pešo. Podvečer a večer triedime materiály. Definitívne som prestal pracovať k 31. decembru 2018. Keďže som si odkladal kalendáre od roku 1977, pokúšam sa retrospektívne písať denník, respektíve aspoň hlavné udalosti v mojom živote. Aktuálny si denník dopĺňam denne, aby som mal zaznamenané, kde sme boli a s kým sme sa stretli. Okrem starých kalendárov sa pokúšame vyselektovať knihy, fotografie, gramoplatne, pásky, filmy, CD, výstrižky z novín a ďalšie spomienkové predmety z osláv a z dovolení. Ide to pomaly, lebo sa sem-tam sa do nejakej knihy začítam. Okrem sci-fi mám niekoľko dobrých kníh o histórii matematiky a, samozrejme, literatúru faktu. Venujem sa aj drobným opravám v byte. Prišla jar, vysievame do korýtok zeleninu, najmä paradajky, papriky a aj čili, cukety a uhorky, ktoré budeme rozšádzať do kelímok a potom pôjdu sadenice do voľnej pôdy. Keďže boli zrušené zápasy družstiev v šachu, ktorému sa aktívne ešte stále venujem, hrám online s priateľmi alebo aj s neznámymi, prípadne je mojím súperom počítač.

Ľuboslav Škoviera, vedúci Denného centra 3

Pomáha vynález zvaný mobil

Čas trávim pri knihách, krížovkách a aj pri počítači či televízii. Venujem sa tomu, na čo za normálneho chodu nie je čas.

A určite sme všetci vďační za vynález zvaný mobil a internet. Občasné volanie členom Denného centra 4 nám rozhodne pomáha byť ako-tak v pohode.

Vlasta Babitzová, Denné centrum 4

Slováci majú v sebe ľudskosť

Predovšetkým sa snažíme s manželkou správať zodpovedne a nepodliehať panike.

Preto sme aj obmedzili pozeranie správ a rôznych besied o koronavírus v televízii. Nemôžeme sa od tohto spravodajstva úplne odstrihnúť, lebo každý deň prichádzajú nové informácie. Ako v podstate každému, aj nám sa veľmi zmenil každodenný režim.

Chodil som pravidelne hrať basketbal a bowling, navštevovať športové podujatia, najmä futbalové a basketbalové. Jeden deň sme mali s kamarátom vyhradené na pivo. Som veľký športový fanúšik, a preto mám doma tucet športových televíznych kanálov. Niekedy, najmä počas víkendov, som často nevedel, ktorý futbalový prenos budem pozeráť. A teraz, ako je známe, všetky športové akcie sú prerušené. Preto pozerám v televízii okrem spravodajstva len hudobné programy a pozriem si dobré detektívne filmy, z ktorých som niektoré už videl.

Mrzí ma, že pre seniorov sme nemohli v Dúbravke organizovať už piaty ročník stolnotenisového turnaja a ani prvé dve kolá Dúbravskej bowlingovej ligy seniorov. Dnes ešte neviem povedať, či v máji bude tretie kolo tohto obľúbeného podujatia. Rovnako visí otáznik nad Športovými hrami seniorov, ktoré by sa tiež mali konať v máji. Všetci veríme, že ich do konca roka budeme môcť usporiadať, podobne ako ďalšie športové akcie seniorov.

Mám dobrý pocit z toho, že vláda myslí pri každej príležitosti na nás seniorov a neustále zdôrazňuje, že musíme chrániť a pomáhať najstarším spoluobčanov. V tomto duchu vysoko hodnotím aj postoj našej mestskej časti na čele so starostom Zaťovičom, ako sa o nás dôchodcov starajú. Niekedy si myslím, že nás obec doslova až rozmaznáva. Pochopiteľne, niektorí seniori sú na túto pomoc odkázaní.

Veľmi nás s manželkou mrzí fakt, že sa nestretávame s najbližšou rodinou. Dcéry nás nenavštevujú a ani my ich, aby sme sa náhodou navzájom nenakazili. Chýba nám najmä osemnásťmesačný vnuk Samko, ktorý nás už možno ani nebude poznať. Dúfam, že to bude trvať len chvíľu a opäť sa budeme spolu môcť hrať. Táto doba ma presvedčila, že Slováci majú v sebe kusisko ľudskosti a dobré srdcia.

Jozef Petrovský, športový novinár a poradca pre šport v Rade seniorov

Pohyb nám zachováva rotoped

Ráno si bežne zacvičíme, naraňajkujeme sa a nasleduje prehľad internetu. Veľa si čítame o súčasnom stave a vyberieme si to, čo nám logicky vyhovuje. Vždy jeden ide do obchodu a nakúpi aj pre susedku seniorku. Odmení nás šťastným úsmevom a spokojnosťou. Pre pohyb využívame rotoped, alebo ideme na prechádzku hore do lesa. Človek si musí zachovávať pokoj a v žiadnom prípade nemať strach, lebo práve ten, môže priniesť veľa negatívneho. Vyhľadávame potraviny s vitamínmi. Dýchacie cesty prečistí aj naparenie sa nad kamilkami.

František Brunovský, Denné centrum 4

Šijem rúška pre Dúbravčanov

Je mi ľúto, že nemôžem byť s mojou rodinou. V tejto mimoriadnej situácii, keďže máme odporúčané zdržiavať sa doma. V psychickej pohode ma udržiavajú hlavne ručné práce, predovšetkým háčkovanie. Chcela som byť užitočná a tým, že viem aj šiť, tak som sa prihlásila ako dobrovoľníčka a šijem rúška pre Dúbravčanov. Tiež si rada niečo prečítam, alebo lúštim krížovky a sudoku. Verím, že sa dožijem v zdraví situácie, že to zle obdobie skončí.

Betka Tomášová, Denné centrum 4

Sme väzňami vo svojich bytoch

Koronavírus zasiahol všetky naše domácnosti, snažíme si navzájom pomáhať, ako kto vie a vládze. Sme väzňami vo svojich bytoch, veľmi nám chýbajú priatelia z denných centier. V rámci vládnych nariadení ako riziková skupina sedíme doma, jediný styk je telefón a internet. Naše deti nám nosia nákupy, pomáhajú, ako sa dá. Zdravíme všetkých dúbavských seniorov, želáme všetkým veľa zdravia a psychickej pohody. Ďakujeme za informácie, ktoré prichádzajú z miestneho úradu a Rady seniorov.

manželia Žilinskí, Denné centrum 3

Skúšam nové recepty

Zatiaľ to zvládam primerane. Šila som rúška pre celú rodinu, vďaka sociálnym sieťam získavam rôzne informácie a skúšam rôzne recepty.

Využívam tiež stránku senior v pohybe, ide o tréning mozgu, a snažím sa vymedziť informácie o predpokladanej dĺžke pandémie.

Zdenka Mravcová, Rada seniorov v Dúbravke

Dúbravka je Aljaškou a aj miestom, kde vypískali Petra Muka

Prázdniny som prežíval na Hanulovej

Zhovárala sa: Danka Šoporová

Nedávno získal piaty raz po sebe cenu pre Najlepšieho hudobného redaktora na Slovensku. V máji oslávi štvrtstoročie v Slovenskom rozhlasu. Už dve desaťročia mu zvoní budík o štvrtej ráno, pretože je aktuálne najdlhšie pôsobiacim moderátorom ranného vysielania na Slovensku. ROMAN BOMBOŠ (49) však vo svojom srdci a spomienkach nosí aj Dúbravku...

Čo sa vám vybaví pri slove Dúbravka?

Aktuálne? Okrem časti mesta najmä futbalový brankár Martin Dúbravka, ktorý nám robí také dobré meno v anglickej lige a aj v našej reprezentácii. Keď sa vyšvihol medzi najlepších, tak som rozmýšľal nad tým, aké robí tejto mestskej časti dobré meno vo svete. (smiech).

A keď hovoríme o mestskej časti?

Počas života som viackrát menil adresu, ale v Dúbravke som nikdy nebýval. Napriek tomu som tu trávil veľa času, pretože na Hanulovej bývala moja babka. Počas základnej školy som na tejto ulici pravidelne prežíval jarné prázdniny. A keďže otec pochádzal zo siedmich súrodencov, každá rodinná oslava bola akási malá svadba, keď sme sa u babky stretli aj so všetkými bratancami a sesternicami. Mám túto mestskú časť veľmi rád, mám z nej plno silných zážitkov.

Už k nám asi ale často nechodíte...

Otec a ani babka už medzi nami nie sú, rodina sa rozutekala po svete a na adrese, ktorú som v detstve tak dôverne poznal a navštevoval, býva strýko. Naposledy sme sa, v menšom počte, stretli pri jeho okrúhlych narodeninách, ale už to nie je také pravidelné, ako v detstve. No vždy, keď idem autom po Ulici Mikuláša Schneidera-Trnavského, v hlave pomyselne odbočím na „Hanulku“ a aspoň na chvíľu sa vrátim do detstva.

Neskôr už väzby na Dúbravku neboli?

Ale boli, bývalo tu veľa spolužiakov z vysokej školy, a tak sme sa navštevovali, učili na skúšky a, samozrejme, žúrovali. Na Nejedlého ulici som zažil niekoľko nezabudnuteľných Silvestrov. Pre mňa bola vždy fascinujúca dúbravská mikroklíma, v Dúbravke mrzlo a snežilo, na autách bolo niekoľko centimetrov snehu, no akonáhle sme prišli do centra mesta, tam svietilo slnko a všetci sa čudovali, či ideme z Aljašky.

To ste bývali v Rači...

Áno a pamätám si tú veľkú vzdialenosť, ktorú pravidelne zvládala električková linka číslo 5, z Rače do Dúbravky a naspäť. Bola to najdlhšia električková trasa v meste! Išlo sa viac ako hodinu. Kým sa linka 11 trikrát otočila hore dole do Rače a späť, päťka bola iba na ceste (smiech). A ešte mám jednu, dnes už úsmevnú spomienku. Začiatkom deväťdesiatych rokov som hrával bratislavskú hokejbalovú ligu a derby medzi Račou a Dúbravkou bolo vždy veľmi iskrivé. Raz sme na Pekníkovej dostali nielen debakel, ale potom aj klasickú pouličnú nakladačku, a tak sme sa zastrájali, ako sa Dúbravčanom pomstíme,

keď prídu na odvetný zápas k nám. Našťastie hlavy vychladli a skončilo sa to dokonca celkom kamarátskym posedením na kofole.

Takže ste na Dúbravku nezanevreli?

Vôbec. Tu sa totiž formoval aj môj hudobný vkus a život. Kamoši mali syntezátorovú kapelu Bong, a tak som chodil za nimi do skúšobne a počúvali sme Jarreho, Depeche Mode a aj ich nové pesničky. A v Dome kultúry Dúbravka som zažil viacero zaujímavých koncertov, pamätám si na začiatky kariéry Petra Muka a kapely Oceán. Boli predkapelou kapely Monte Rosa a ľudia ich vypískali, pretože sa už nevedeli dočkať legendárnej bratislavskej skupiny. Po pár rokoch sa situácia výrazne zmenila a Petr sa stal obrovskou hviezdou. Pár rokov som ho manažoval na slovenských vystúpeniach, spriatelili sme sa a vždy sme sa veľmi zabávali na tom, ako ho v Dúbravke kedysi dávno vypískali.

To ale nebol jediný koncert, ktorý vám z tých dúbravských zostal v pamäti...

Najväčším hudobným zážitkom bolo určite vystúpenie Petra Gabriela na dúbravskom štadióne v roku 1994. Pre nás fanúšikov doslova zázrak a zjavenie, veď Gabriel v tom čase patril medzi svetovú extratriedu a jeho zastávka u nás bola splnením hudobného sna. V tom čase som bol na vojne, ale vybavil som si, že na otočku sa môžem ísť na Gabriela pozrieť. Po koncerte sme ešte s partiou posedeli a potom som už letel na stanicu, aby som do rána stihol byť v žilinských kasárňach.

Poznáte slovenskú hudobnú scénu, ako je na tom Dúbravka aktuálne?

Donedávna na tom bola najlepšie, ako mohla, veď tu mala svoje nahrávacie štúdio a aj skúšobňu kapela IMT Smile. Pamätám si na pár úžasných okamihov, keď som bol chlapcov pozrieť počas práce a počul, ako sa rodia niektoré skladby, z ktorých sú už dnes veľké hity. Na ich ôsmom albume 2010: Odysea Dva som s nimi dokonca tak minimalisticky spolupracoval na coververzii pesničky Sľúbili sme si lásku, ktorou si pripomenuli výročie Nežnej revolúcie.

Premietla sa Dúbravka aj do vášho pracovného života?

Áno, moderoval som tu zopár akcií, ale asi najaktívnejšie boli štyri roky, počas ktorých som spolupracoval na príprave galavečera Krištáľové krídlo. Ako scenárista programu som sa práve v Dúbravke, kde sídli organizátor, pravidelne zúčastňoval na všetkých poradách, brainstormingoch a stretnutiach s členmi jednotlivých sekcií porôt.

Ktoré miesto v mestskej časti máte najradšej?

Sentimentálne spomínanú Hanulovu ulicu a okolie, Zlatú lipu, no a priestor, kde sa nachádza kultúrny dom. Naposledy sme sa veľmi dobre zabavili na koncerte Polemic na Dúbravských hodoch, tak verím, že pandémia čoskoro pominie, opäť sa vrátíme do priestorov a stretneme s ľuďmi, ktorých vidíme a počúvame radi. Všetkým želám veľa zdravia a trpezlivosti!

Recepty: Od vás pre nás, od nás pre vás

Aktuálna situácia, ktorá súvisí so šírením nového koronavírusu, obrátila mnohým z nás život naruby. Na druhej strane prišiel aj čas na premýšľanie, tvorenie, varenie či skúšanie nových receptov. Niektorí

začali „kváskovať“, iní piecť, rodičia školákov a škôlkarov sa zmenili na každodenných učiteľov aj kuchárov zároveň. Ak patríte do tejto kategórie ľudí i vy, nasledujúce riadky vás určite potešia. S výborným receptom, ktorý si zamilujú aj deti, prišla Zdenka Zaťovičová, manželka starostu a mestská poslankyňa za Dúbravku. Tu je jej odporúčanie na zdravé maškrtenie. S ďalšími receptami budeme pokračovať, poteší nás, ak sa podelíte s nami o tie vaše naj či tajné recepty. Posielajte ich na mail tlacove@dubravka.sk

Zdravé maškrtenie od Zdenky Zaťovičovej

Domáce sušienky, ktoré nie sú suché

Budete potrebovať: 200g masla, 100g cukru – (Zdenka odporúča trstinový, prípadne med). Spolu dôkladne vymiešame.

Následne pridáme: 240g hladkej, respektíve špaldovej múky, 100g kokosu alebo orechov. (záleží na vašich preferenciách), 2PL – kaka (podľa chuti), 2PL jemných ovsených vločiek, 1PL kvásku (recept sa dá urobiť aj bez kvásku, sušienky budú tiež chutné)

Postup: Vznikne vám hustá masa (podobne ako na fotografii). Nechajte ju odležať aspoň dve hodinky, aby mal kvások čas pracovať. Potom z nej vytvarujte malé guľičky, ktoré poukladajte na plech vystlaný papierom. Tam ich pritlačte vidličkou, razom sa urobí z guľky tvar sušienky.

Potom sušienky dajte piecť do vyhriatej rúry na 170°C asi na 13 až 15 minút. A po vychladnutí môžete ochutnávať.

Dobrá chuť!

Výsledky ankety Najúspešnejší športovci Dúbravky za rok 2019

Najvyššie Lucia Vojteková a volejbalové kadetky

Hráčka Dúbravského bedmintonového klubu Lucia Vojteková a volejbalové kadetky ŠŠK Bilíkova sa stali víťazmi hlavných kategórií 3. ročníka ankety o najúspešnejšieho športovca Dúbravky. Galavečer športu i kultúry, na ktorom sa mali výsledky zverejniť, bol naplánovaný na 27. apríla. Zo známych dôvodov sa neuskutočnil a bol odložený na neurčito.

Predseda komisie športu Branislav Semančík ozrejmil, že výsledky ankety schválili na svojom zasadnutí už 9. marca. „Verím, že situácia dovoľí, aby sa v najbližších týždňoch mohol Dúbravský galavečer uskutočniť. Ak sa aj nebude konať, športovci o svoje ceny neprídu. Vedenie mestskej časti im ich spolu s členmi komisie osobne odovzdá,“ pripomenul Semančík.

Po volejbalistkách Kačerjákovej a Jelínkovej tentoraz na pomyselný dúbravský športový trón zasadla bedmintonistka Lucia Vojteková. Ako jediná športovkyňa sa umiestnila v ankete vo všetkých doterajších troch ročníkoch. V prvom bola vyhlásená za dúbravský talent roka, v druhom obsadila v hlavnej kategórii druhé miesto a za minulý rok anketu zaslúžene ovládla. „Som prekvapená a zároveň sa veľmi teším. Super pocit, i keď som to nečakala. O to však príjemnejší. Prvenstvo v ankete ma opäť utvrdilo v tom, že poctivo pracovať sa oplatí. Veľmi ma to zaväzuje. Ďakujem všetkým, ktorí za mňa hlasovali,“ povedala nám Lucia Vojteková, ktorú v najbližších dňoch čaká maturita.

V súťaži kolektívov sa rovnako trikrát umiestnili na medailových pozíciách volejbalové kadetky a juniorky ŠŠK Bilíkova. Úspešnejšie sú kadetky, ktoré obhájili prvenstvo z predchádzajúceho roka a v prvom ročníku ankety skončili na druhej priečke.

Jozef Petrovský

Najúspešnejší športovci Dúbravky 2019

Športovec roka

1. LUCIA VOJTEKOVÁ – bedminton (Dúbravský bedmintonový klub), 18 rokov

- reprezentovala Slovensko na ME juniorov v Kazani
- na celoštátnom GP juniorov v Košiciach obsadila v mixe 1. a vo štvorhre žien 2. miesto
- na majstrovstvách Slovenska juniorov získala titul v dvojhre, štvorhre žien i mixe
- na celoštátnych GP dospelých dvakrát vyhrala štvorhru žien
- na majstrovstvách SR dospelých skončila vo štvorhre žien na 2. a v mixe na 3. mieste

2. TEREZA HRUŠECKÁ – volejbal (ŠŠK Bilíkova Gymnázium), 18 rokov

- na majstrovstvách Slovenska junioriek (2. miesto) bola vyhlásená za najlepšiu hráčku
- opora družstva kadetiek, ktoré na majstrovstvách Slovenska obsadilo 1. miesto
- v drese extraligového družstva žien Strabag VC Bilíkova Pezinok na jeseň jedna z najviac bodujúcich hráčok

3. GABRIELA KASTLOVÁ – futbal (FK Dúbravka), 26 rokov

- opora druholigového družstva, ktoré v sezóne 2018/2019 obsadilo 2. miesto s rovnakým počtom bodov ako prvé Nové Zámky
- opora druholigového družstva, ktoré v jesennej časti sezóny 2019/2020 obsadilo 2. miesto

- na jeseň najlepšia strelkyňa družstva s 9 gólmi

Športový kolektív roka

1. KADETKY ŠŠK Bilíkova

Gymnázium - volejbal

- majsterky Slovenska v ročníku 2018/2019

2. DÚBRAVSKÝ BEDMINTONOVANÝ KLUB – bedminton

- víťaz druhej ligy, skupiny západ v roku 2019
- nevyužil možnosť prihlásiť sa do prvej ligy

3. JUNIORKY ŠŠK BILÍKOVA

GYMNÁZIUM – volejbal

- na majstrovstvách Slovenska obsadili v ročníku 2018/2019 2. miesto

Tréner roka

JAROSLAV HANČÁK – volejbal

(ŠŠK Bilíkova Gymnázium)

- v ročníku 2018/2019 tréner kadetiek
(1. miesto) a junioriek (2. miesto)

Sieň slávy dúbavského športu

JÁN ŠVEHLÍK – futbal (ŠK Slovan)

Bratislava), nar. 17. 1. 1950

- v drese Československa majster Európy (Belehrad 1976)
- v drese Československa majster Európy do 23 rokov (1972)
- štvornásobný majster Československa v dresoch ŠK Slovan Bratislava (3-krát) a Dukly Praha (1)
- štvornásobný víťaz Československého pohára a dvojnásobný víťaz Slovenského pohára
- za reprezentáciu nastúpil 17-krát a strelil štyri góly
- v najvyššej súťaži odohral 296 zápasov, nastrielal v nich 79 gólov
- dlhoročný hráč, tréner a funkcionár ŠK Slovan Bratislava

FRANTIŠEK KELE in memoriam

– horolezec a cestovateľ (*21. 3. 1936,

†19. 10. 2014)

- bol členom štátneho československého reprezentačného družstva horolezcov
- vo Vysokých Tatrách uskutočnil vyše 500 výstupov a 50 prvovýstupov
- vystúpil na takmer 100 končiarov v rôznych pohoriach sveta
- je považovaný za najaktívnejšieho slovenského cestovateľa 20. storočia
- bol držiteľom rôznych ocenení
- vydal desiatky populárno-náučných kníh, cestopisov a fotografických publikácií
- dlhé roky pôsobil ako profesor na Gymnáziu Bilíkova
- od roku 1973 býval v Dúbravke
- jeho dcéra Táňa Keleová-Vasilková je známa spisovateľka

Talent roka

TAMARA FABRIOVÁ – ľadový hokej

(HOBA Bratislava), 16 rokov

- reprezentovala Slovensko na MS hráčov do 18 rokov, ktoré sa konali v decembri v Bratislave

Senior roka

TEREZIA VIZINOVÁ (Denné centrum 1)

- skončila na 2. mieste v chôdzi senioriek v rámci Valentínskeho behu DôveRUN Ty a Ja
- členka družstva seniorov Dúbravky, ktoré suverénne vyhralo Župnú olympiádu
- na Športových hrách Dúbravky obsadila v kategórii nad 70 rokov druhé miesto
- členka družstva DC1, ktoré vyhralo DBLS

FRANTIŠEK ŠVÁBA (Denné centrum 4)

- obsadil 2. miesto v chôdzi seniorov v rámci Valentínskeho behu DôveRUN Ty a Ja
- člen družstva seniorov Dúbravky, ktoré suverénne vyhralo Župnú olympiádu
- na Športových hrách Dúbravky obsadil v kategórii nad 70 rokov druhé miesto
- na Župnej olympiáde jednotlivcov v Malackách vyhral beh na 100 m

Čestné uznanie

DRUŽSTVO SENIOROV DÚBRAVKY

- v zložení F. Brunovský, M. Kusalíková, J. Petrovský, Z. Smolková, F. Švába, T. Vizinová obhájilo na Župnej olympiáde BSK prvenstvo z predchádzajúceho ročníka

MATEJ TOMEK – ľadový hokej (HOBA)

Bratislava, v sezóne 2019/2020

hostoval v Dukle Trenčín)

- slovenský reprezentant
- člen družstva Slovenska, ktoré na marcovej svetovej zimnej univerziáde 2019 v Krasnojarsku získalo striebro

Žiaci roka

SAMUEL KOŠŤAL – plávanie,

ZŠ Sokolíkova, 13 rokov, člen J&T Sport

Team Bratislava

OLÍVIA KERNOVÁ – karate,

ZŠ Sokolíkova, 10 rokov, členka

Asia Budo Center Slovakia

ŠIMON STRAKA – plávanie,

ZŠ Beňovského, 12 rokov, člen J&T Sport

Team Bratislava

MICHAELA ŽATKOVÁ – moderná gymnastika,

ZŠ Sokolíkova, 13 rokov,

členka TJ Sokol Bratislava.

Klub Hoba najprv pribzdila havária a potom pandémie

Sme pripravení okamžite začať

Zhováral sa: Jozef Petrovský

Vzhľadom na vypuknutie pandémie koronavírusu SARS-CoV-2 spôsobujúceho ochorenie Covid 19 a následne v dôsledku opatrení prijatých vládou SR rozhodlo Športové oddelenie SZĽH dňa 12. marca 2020 o predčasnom ukončení všetkých hokejových súťaží vrátane priateľských zápasov a turnajov. Toto rozhodnutie sa, pochopiteľne, dotklo aj hokejového klubu HOBA. O nedokončenej sezóne sme sa porozprávali s jeho športovým riaditeľom Branislavom Semančíkom.

Ako celkovo hodnotíte sezónu 2019/2020?

Z hľadiska dlhodobého fungovania klubu sezónu hodnotím ako jednu z najťažších. Po vydarenom úvode a dobrej východiskovej pozícii na prebojovanie sa našich tímov do top skupín v jednotlivých kategóriách nás výrazne pribrzdila na prelome rokov nútená odstávka domovského štadióna. Trvala celých sedem týždňov, čiže veľmi dlhé obdobie. Celú špeciálnu prípravu sme v tom čase museli rozmiestniť po celej Bratislave, samozrejme, vrátane domácich majstrovských zápasov. Náročné to bolo pre všetkých hráčov, trénerov, rodičov i nás funkcionárov.

Stručné hodnotenie juniorov a dorastu?

O juniorov sme sa dosť obávali, čo sa aj potvrdilo. Pred rokom nám z klubu odišla skvelá partia hráčov, ktorú sa nám, žiaľ, nepodarilo nahradiť. Jediným pozitívom je, že v danej kategórii za nás nastupovalo veľa mladých hráčov, ktorí svoje skúsenosti môžu zúročiť v ďalších sezónach. S dorastom sme sa chceli prebojovať do extraligy, sezóna sa predčasne ukončila a nášmu družstvu patrila v tom čase tretia priečka. V tom čase sme však už strácali veľa bodov na prvé mužstvo tabuľky. Smolu sme mali aj v tom, že sa nám zranili v tom najhoršom období viacerí kľúčoví hráči, čo bola veľmi citeľná strata.

Ako ste boli spokojní s pôsobením kadetov a žiakov?

Kadeti sa prebojovali do top skupiny medzi 14 najlepších tímov z celého Slovenska. Už len toto bol pre klub veľký úspech. Naši sa síce pohybovali v tejto skupine na spodných priečkach tabuľky, úroveň súťaže však aj podľa odborníkov bola o stupeň vyššia ako v prvej lige dorastu a naši chlapci tam odohrali výborné zápasy. V ich hokejovom raste sa to musí zákonite prejaviť. Žiaci sa okrem siedmakov prebojovali do top skupín – medzi najlepších šesť tímov. Výborne hrali ôsmaci a napriek nižšej skupine určite veľký výkonnostný krok spravili aj siedmci. Mladší žiaci, ako som už uviedol, hrali v top skupinách, pričom šiestaci po prerušení súťaže figurovali na prvom mieste. Najmä oni odohrali veľmi kvalitné zápasy a turnaje. Máme tam mimoriadne silnú skupinu talentovaných hráčov.

Na jednej strane je pre klub pozitívne, že tri družstvá hrali celoslovenské súťaže, na druhej strane ste museli cestovať viackrát až na východ republiky. Nebolo to náročné na financie?

Samozrejme, že to nebola lacná záležitosť. Najmä keď cestovalo družstvo na východ alebo aj na stredné Slovensko. Vždy bolo na programe dvojkolo, čiže sa hralo v sobotu a v nedeľu. V týchto prípadoch klub zabezpečoval pre jednotlivé tímy aj ubytovanie a stravu, čo boli na jeden víkend vyššie ná-

klady ako príjem z príspevkov od hráčov na celý mesiac. Podobný program mali aj žiaci, ktorí hrali prvýkrát samostatné súťaže podľa ročníkov. Stávalo sa nám, že všetky štyri družstvá mali iného súpera, čo sa taktiež odzrkadlilo vo vyšších výdavkoch, lebo žiaci necestovali na zápasy spolu, ale jednotlivo.

Sezónu HOBY negatívne poznačili dve udalosti. Najskôr niekoľkotýždňový výpadok pre haváriu a potom predčasné ukončenie sezóny pre šírenie koronavírusu. Aký mali vplyv na činnosť klubu?

Myslím si, že sme v klube odvedli všetci maximum, aby sme dokázali improvizovať a nahradiť výpadok domáceho zimného štadióna. Toto náročné obdobie nás v klube zomklo a spolu sme to zvládli. Momentálne sa opäť nachádzame v mimoriadnej situácii a robíme všetko pre to, aby všetci naši hráči mali možnosť individuálne sa pripravovať a zlepšovať. Tréneri pre všetky vekové kategórie vypracovali individuálne tréningové plány a sme v kontakte so všetkými hokejistami.

Čo vás v neštandardnej sezóne potešilo?

Sezóna bola náročná a ešte k tomu predčasne ukončená. Potešilo ma najmä to, že počas prvej mimoriadnej udalosti pri nás stáli naši hráči a ich rodičia. Patrí im za to veľké poďakovanie. Aj napriek zložitej situácii, v ktorej sme sa v tomto období ocitli, sa naši hráči dokázali presadiť. Je potešiteľné, že máme v klube veľmi šikovných a talentovaných hokejistov. Radosť nám spravila aj tribúna, ktorej sme sa po dlhých rokoch dočkali. Veľmi sme si ju zatiaľ neužili, ale verím, že čoskoro sa to zmení.

Je už známe, ako sa bude po skrátenej sezóne postupovať a zostupovať?

Toto je otázka na Športové oddelenie SZLH. Nevieť, či pravidlá vôbec počítajú s takouto situáciou. Niečo podobné sa odohralo aj na medzinárodnom poli. Zatiaľ nie je známe ani stanovisko IIHF, ako sa vyriešia postupy a zostupy vo všetkých vekových kategóriách.

Na čom ste počas prerušenia pracovali, resp. momentálne pracujete?

Myslím si, že všetky športové kluby jednotne pracujeme na ďalšom zabezpečení činnosti do budúcnosti. Veľmi často komunikujem s inými klubmi aj v ostatných odvetviach športu. Všetci hodnotia situáciu ako kritickú s mimoriadnym dosahom na ďalšie pôsobenie jednotlivých klubov. My situáciu berieme vážne, ale pracujeme veľmi aktívne a intenzívne na tom, aby sme po všetkých stránkach okamžite spustili chod klubu hneď, ako to bude možné.

Spoločné tréningy sú prerušené. Keď sa všetko dostane do starých koľají, ako bude prebiehať príprava na novú sezónu?

Veľmi bude záležať na tom, v akom to bude období. Budeme mať ale všetko pripravené tak, aby sme okamžite rozbehli našu činnosť.

Slovo na záver...

„Najdôležitejšou súčasťou klubu je predprípravka a prípravka. Naši tréneri a všetci rodičia v tejto kategórii nám veľmi pomohli počas prvej mimoriadnej udalosti. Spolu dokázali vytvoriť taký program, že sa nám podarilo celú túto kategóriu spolu udržať. Záver každej sezóny tradične patrí našim najmenším. Ide o rôzne pekné akcie a turnaje. Veľmi ma mrzí, že práve tento rok nám ich prekázala pandémia a následné zatvorenie športovísk. Nasledujúcu sezónu preto odštartujeme tak, aby si najmenší hobáci užili čo najviac radosti a mali veľa zážitkov.“